

Magas kockázatú petárda tűzszerész kezébe való

Több ezer lejes durranás

Fotó: Nagy Tibor (illusztráció)

Küszöbön az év vége, így újra megkezdődött az önfeledten zajos szórakozás. A forgalmas helyeken felállított standokon sokféle tűzijátékot árulnak, melyek származási helye ismeretlen, vagy kínai kereskedelmi láncok révén kerülnek az országba, sokszor még a román nyelvű használati utasítás is hiányzik.

Szer Pálosy Piroska

Ezért fontos ismerni, hogy melyik veszélyességi csoportba tartozó tűzijátékot birtokolhatják és használhatják legálisan azok, akik az ünnepelés nélkülözhetetlen kellékének tekintik a durranóborsót, recsegőt, római gyertyát, röppentyűt, tűzforgót, vezetőpálcás rakétát, szikraszökőkutat, vulkánt, illetve a magas hatóanyag-tartalmú rakétákat. A nagy hatóanyagú petárdákat azonban ebben az időszakban is csak szakképzett tűzszerész vásárolhatja meg felhasználási engedéllyel.

A szilvesztert követő időszakban a híradók egymás után számolnak be tűzijátékok okozta személyi sérülésekről vagy szikra miatti tüzesetekről. Ezért az egyéni felelősség mellett a jogszabályi előírásokról sem szabad megfeledkezni, mivel a rendőrség fokozott ellenőrzéseket tart, ugyanis az alacsony mellett a magas veszélyességi kategóriába tartozó termékek is forgalomba kerülhetnek.

(Folytatás a 2. oldalon)

Álom a szeretetről

A marosvásárhelyi Művészkuckó Egyesület két nappal szenteste előtt egész erdőt betöltő dallam, árnyalat, hangulat játékaival keltette életre a rég elfelejtett álmokat.

2.

A fő erény az emberközpontság

A Marosvásárhelytől mintegy húsz kilométerre fekvő Búzásbesenyőben a Kerelőszentpáli Polgármesteri Hivatal építette lassan öt évvel ezelőtt uniós pénzalapokból a találóan Gondviselés Háza névre keresztelt időszothont, a működtetésével pedig a Gyulafehérvári Caritást bízta meg.

3.

Társadalmi és politikai változások 1990 óta

Az előadás három témakört járt körül: a makrotársadalmi folyamatokat, az erdélyi, romániai-magyarországi demográfiai helyzetét, illetve a társadalmi-értéktudási helyzetét, a magyar intézményrendszer kérdését, a többségi és kisebbségi politikai szereplők közötti alkufolyamatot és ennek az intézményes szerkezetét.

5.

Elmúlt karácsonyok emléke

Amikor még kislány voltam, édesapám minden évben elment az erdőbe, és hazahozott egy fenyőt. Édesanyám sós perccet és kis kerek porhanyós süteményt sütött, amit aztán megkötöttünk cérnával és felaggattunk a fára a testvéreimmel. A süteményen túl még dió és alma is került, illetve krepp-papírból készítettünk lánc alakú díszeket.

15.

2019-ben nő a mezőgazdasági támogatás

Tekintettel arra hogy idejében sikerült feldolgozni a mezőgazdasági támogatásokra benyújtott kérvényeket, a határidőket betartva folyósítja a Mezőgazdasági Intervenciók és Kifizetési Ügynökség az összegeket.

A 2018-as mezőgazdasági évről szóló támogatásokat 2019. március 31-ig kifizethetik, így a gazdák számláján lehet az a pénz, amivel megkezdhetik a jövő évi munkálatokat. Jó hír az is, hogy jövőre megmaradnak

a támogatások, nem lesz változás a rendszerben, sőt az Európai Bizottság jelezte, hogy a területalapú (direkt) támogatások értéke 5-7%-kal növekedik. Ezzel szemben, keveset ugyan, de csökken az országos költségvetésből biztosított átmeneti támogatások összege. Ez azonban nem érinti különösebben a gazdákat, így a támogatásokat illetően bizakodóan várhatják a jövő évet – nyilatkozta Costel Citirigă, a Maros megyei APIA jogtanácsosa. (v.gy.)

Olvasóink figyelmébe!

Hirdetési irodánk nyitvatartása:

– december 29., szombat, december 30., vasárnap, december 31., hétfő, január 1., kedd, január 2., szerda:

ZÁRVA

– január 3., csütörtök: 8–16 óra között.

A szombati Népújság tartalmazza a Múzsát és a 2019-es falinaptárt, majd a következő lapszám pénteken, január 4-én jelenik meg a Harmónia és Músorkalauz mellékletekkel. Érdeklődni a 0742-828-647-es telefonszámon.

Boldog új évet!

Aktuális

Év végi adópetárda

Benedek István

Az esztendő vége a mérlegvonás mellett a jókedv és az ünneplés ideje is. Szilveszteri kabarét idén is kaptunk a kormánytól, de olyat, melyen csak illékony jókedvvel lehet mulatni, mert a fejleményektől már inkább sírhatnánk lesz.

Kabaréba illik, ahogyan a kormány igyekszik saját maga alól kirántani a szőnyeget a csúnya bankárok és multik kapzsiságának megadóztatásával. Válságos időkben hasonló mutatókat több országban is bemutattak már, de általában véve még ott sem sült el túl jól a dolog, ahol nem első fokon több évre ítélt „szakik” diktálták a gazdaságpolitikát a tévészózatokban, hanem hozzáértő szakemberek komoly számítások után hoztak döntéseket. Az ehhez hasonló sarcokból mindig az adófizető húzza a legrövidebbet, mert a multikkal vívott csaták nyomán az állam jövedelme gyarapszik, ami az államkasszában és a politikuskoknak jó, de azok a fránya nagymenők a sarcot mindig visszahajtják a szolgáltatásaik árának növeléséből. Mert erre számtalan eszközüik van, és ők azért üzletelnek, hogy nyereséget szerezzenek, nem azért, hogy bárkinek is sült galambbal szolgáljanak. Épp ezért értelmes kormányok inkább arra szoktak törekedni, hogy kölcsönösen előnyös, jó viszonyt tartsanak fenn a cégszférával, mert akkor mindenkinek jól megy a bolt: az államnak is, az adót fizető vállalkozónak is, és végső soron az adófizető is jól jár.

Hasonló radikális adóemeléseket jobb helyeken akkor vezetnek be, ha válsághelyzet folytán sürgősen sok pénz kell az államnak, és rendszerint az így befolyt adópénzből igyekeznek beruházásokkal

(Folytatás a 3. oldalon)

DECEMBER

28., péntek

A Nap kel
8 óra 5 perckor,
lenyugszik
16 óra 41 perckor.
Az év 362. napja,
hátravan 3 nap.

IDŐJÁRÁS

Felhős égbolt

Hőmérséklet:
max. 4°C
min. -1°C

Isten éltesse!

Ma KAMILLA,
holnap TAMÁS, TAMARA
napja.

TAMÁS: arameus eredetű
név, jelentése: iker. Hozzáánk
görög közvetítéssel jött.

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2018. december 27.

1 EUR	4,6471
1 USD	4,0744
100 HUF	1,4456
1 g ARANY	166,6755

Megyei hírek

Ünnepi gálaműsor az ETV-ben

Az Erdélyi Magyar Televízió december 30-án, vasárnap 19 órától vetíti azt az ünnepi gálaműsort, amelyet a televízió fennállásának 10. évfordulója alkalmából a marosvásárhelyi Kultúrpalotában tartott december 17-én.

Több mint egymillió lej a Maros Megyei Múzeumnak

A Maros Megyei Tanács legutóbbi ülésén arról döntött, hogy a megyei költségvetés-kiegészítés során a Maros Megyei Klinikai Kórháznak 588 ezer lejt utalnak át, amelyből egy endoszkóp készüléket és egy műtőasztalt vásárolnak a nőgyógyászati klinikának. Ugyancsak a költségvetés-kiegészítés révén a Maros Megyei Múzeum 372 ezer lejtben részesült a Természettudományi Múzeum felújítására vonatkozó projekt költségeinek fedezésére, 732 ezer lejt javításokra és a Kultúrpalota keretében kialakítandó turisztikai információs iroda munkálataira fordíthat.

Rendkívüli nyitvatartás az uszodában

A marosvásárhelyi Mircea Birău uszoda december 28-án és 29-én a megszokott program szerint fogadja látogatóit, 30-án 14 óráig látogatható, december 31. – január 2. között zárva lesz – tájékoztatott közleményben a létesítmény vezetősége.

Rövidített program – korcsolyapálya, mozi

A marosvásárhelyi műjégpályán december 31-én 9 és 15 óra között lehet korcsolyázni, az utolsó turnus 13.30-kor indul. Január elsején zárva lesz a pálya, január 2-án 9 órától 21.30-ig, december 28–30. között és január 3-ától a megszokott program szerint lehet korcsolyázni. A Művész moziban december 31-én 12–18.40 között lesznek vetítések, az utolsó vetítés 16.30-kor kezdődik. Január elsején zárva lesz a mozi. Január 2-án 16 és 23.30 óra között lesznek a vetítések. December 28–30. között és január 3-ától a megszokott program szerint fogadja a nézőket a Művész mozi.

Négy kisfiú született karácsony napján

A Maros Megyei Klinikai Kórház szülészeti és nőgyógyászati osztályán karácsony napján négy kisfiú született, mind a négyen egészségesek – közölte a kórház menedzsere, dr. Ovidiu Gărbovan.

Zárva az önszegélyző pénztár

A Marosvásárhelyi Nyugdíjasok Önszegélyző Egyesületének Pénztára Bolyai utcai irodája január 6-ig szünetelteti tevékenységét.

Kihágások, bűncselekmények

Maros megyében karácsony előtt és az ünnep alatt 290 járőr teljesített szolgálatot a lakosság közbiztonsága érdekében. December 22. és 26. között 90 bűncselekményt regisztráltak, 16 esetben tetten érték az elkövetőt. A rendőrök ebben az időszakban 365 bírságot róttak ki 132.900 lej értékben. Ötven gépkocsivezető maradt hajtási jogosítvány nélkül, közülük tízen alkohol fogyasztása után ültek volán mellé. Ugyanebben az időszakban négy közúti baleset történt, melyekben hatan súlyosan megsérültek.

Hírszerkesztő: Mezey Sarolta

Több ezer lejes durranás

(Folytatás az 1. oldalról)

A Maros Megyei Rendőr-felügyelőség vezetőségét azzal kapcsolatban kérdeztük, hogy olvasóink jelezték, a petárdázást tiltó törvény ellenére egyes forgalmazóknál ebben a periódusban állítólag kapható a veszélyes robbanóanyagok osztályába sorolható hanggránát és petárda is.

A megyei rendőr-felügyelőség vezetője, *Biltag Dumitru* és *Nicușan Adrian* rendőr-főfelügyelő tájékoztatása szerint a II-es kategóriába tartozó tűz- és robbanásveszélyes pirotechnikai anyagokat – ide tartozik a petárda – csak tűz-szerészek használhatnak, ők is csak engedéllyel, következképp tilos a forgalmazásuk.

– Melyek azok a pirotechnikai termékek, amelyekkel még nyári hónapokban is pukkantgatnak a lakótelepek erkélyeiről saját szórakoztatásukra és az idősök, csecsemők, állatok ijesztgetésére, az állattartók bosszantására a láthatatlanul szórakozók? – kérdeztük.

– Az F1 és P1 kategóriába tartozó pirotechnikai eszközöket egész évben lehet használni bizonyos feltételekkel. Az F1 kategóriába tartozó, kevésbé veszélyes és elhanyagolható zajszintű szórakoztató pirotechnikai eszközöket – melyek zárt térben, épületekben is működésbe hozhatók – csak 16 év fölöttiek használhatják. A jogi személyiséggel rendelkező engedélyezett forgalmazóknak tilos 16 éven aluliak számára pirotechnikai termékeket eladni, a P1 osztályba tartozókat pedig csak 18 év fölöttiek kezelhetik.

– Mekkora bírságokra számíthatnak a jogszabályellenes termékek használói?

– Amennyiben a rendfenntartó szervek tudomást szereznek arról, hogy bárki 22 óra után pirotechnikai eszközökkel megzavarja a csendet, az 1991. évi 61-es számú törvény 2. cikkelyének 25. és 26. bekezdése szerint 200–1.500 lejes pénzbírsággal számolhat, az 1995. évi 126-os törvény 38. cikkelye értelmében pedig 2.000–7.000 lejes büntetéssel. Ha valakinél F2, F3 és F4 osztályba sorolható pirotechnikai eszközöket találunk, az illető büntügyi dossziéval számolhat olyan pirotechnikai anyagok birtoklása miatt, amelyek csak a tűzszerészek számára engedélyezettek.

– Az elmúlt időszakban hányszor derült fény illegális pirotechnikai eszközök használatára vagy forgalmazására?

– A 2017/2018-as Tűzijáték-akció során 37 olyan bűncselekményre derült fény, amelyben törvénytelenül birtokoltak pirotechnikai eszközöket, négy esetben pedig kihágás miatt bírságot a rendőrség.

– Kinek a hatáskörébe tartozik a pirotechnikai eszközök illegális árusítását ellenőrizni és bírságotolni?

– A rendőrök és a munkaügyi felügyelőség ellenőreinek hatáskörébe tartozik azokat a kihágásokat megállapítani, amelyeket a robbanóanyagokra vonatkozó 1995. évi 126-os számú törvény szabályoz. A közrend megzavarása és csendháborítás miatt az 1991. évi 61-es számú törvény szerint a rendőrség és a csendőrség feladata a kihágások megállapítása és bírságolása. Az észlelt törvényellenes cselekedeteket a 112-es sürgősségi hívószámon lehet bejelenteni, vagy bármelyik rendőrségen – hangsúlyozták a rendőr-főfelügyelők.

Varázserdőben a Művészkuckóval

Álom a szeretetről

Karácsony közeledtével a felnőttekben is felébrednek a csodák. Magától, persze, ez sem megy, kell hozzá egy hang, egy szín, egy gondolat. A marosvásárhelyi Művészkuckó Egyesület két nappal szenteste előtt egész erdőt betöltő dallam, árna- lat, hangulat játékkal keltette életre a rég elfelejtett álmokat.

Nagy Székely Ildikó

Táncoló virágok, éneklő gombák, fogócskázó bogarak otthonában találta magát szombat este a Maros Művésze- együttes kövesdombi termének telt házas publikuma. Korpos Kamilla népi musicalje egy tündér – és talán a mindannyiunk – emlékeiben élő varázserdőben játszódik, ott, ahol egykor „elég volt a mindennapok öröme”, és ahol a gyönyörű múlt mellett a jövő is helyet kaphat. Ezt ígéri a tündér könyve is, amelyet a földi világból érkezett hős – Nagy László – mellett bármelyikünk magáénak érezhet, ha „elég gyermek a szíve, hogy méltó legyen a felnyitására”.

Az idősíkok különleges harmóniájában a művészkuckós gyermekek gyönyörű képekben jelenítik meg a türelmesen várakozó erdő korábbi, mozgalmas életét, zeneileg mindezt a tücsökbőrbe bújt Portik Viktor teszi igazán hitelessé. A legszebb jelenetek egyikében a téli erdőt láthatjuk, amelyben csillagként születik meg a hit. Erre a pillanatképre épül a darab konfliktusa is, a hógömbökkel ékesített fenyőt ugyanis ellopják az ördögfiak. A jó és a rossz harcává válik tehát a cselekmény, de ebben a mesebeli világban valahogy a talpig feketebe öltözött, zseniális néptánc- elemeket mutató negatív hősöket is megkedveljük, ahogy a nézőteret minden gesztusával megnevettető, rokonszenvesen esetlen és emberi boszorkát is. A vasorr mögé bújt, hatalmas lábuj- jait mindegyre reszelgető, levesét ka-

vargató, varázsitalához törpekönyvet váró banya a produkció rendezőjeként is bemutatkozó Bonczidai Dezső nagyszerű alakítása. Neki köszönhetően válik a légiens könnyű tündérmese a gyermek- és felnőttközönség mellett az akcióra éhes kamaszpublikum számára is maradandó élménnyé.

Címéhez méltóan metaforikus képek füzére az Álom, fel- villan benne a tavasz „mint serdülő királylány”, a lányvá változó patak és a fiúvá váló erdő, akiknek szerelméből megszületik az élet, és – mint minden jó álomban – végül a veszedelmé is szertefoszlik. Nem varázslat által, földön- túli erők segítségével, hanem egy kis madár „mindenével” – a hittel, a reménnyel és a szeretettel – győzedelmeskedik a jó a rossz felett, hogy a produkció utolsó perceiben tündér és erdőmentő hős együtt mondhassa a nagyérdemével: „Égi madár, térd ki szárnyad, dalold velünk hű imánkat, adjál nekünk békességet, boldogságot, reménységet”. Ez a pár sor talán nemcsak napokig kísérelheti el az előadás publikumát, akár csak a Vox Angelica gyermekkórus dalai és az egész, ötletes jelmezekben, díszletekben kiteljesedő Álom- világ.

Fotó: Bereczky Sándor

RENDEZVÉNYEK

Újév-köszöntő a Petőfi-szobornál

Az EMKE Maros megyei szervezete a marosvásárhelyi Petőfi-szobornál január elsején 12.30 órakor megtartja hagyományos, új évét köszöntő és Petőfi Sándor születés- napjára emlékező összejövetelét.

Égjen a láng!

Január 12-én és 13-án tizedszer szervezik meg az Égjen a láng! ifjúsági keresztény zenei fesztivált. A rendezvény-

nek ez alkalommal is a marosvásárhelyi Kultúrpalota ad otthont.

A mi esküvőnk – esküvői vásár

A Marosvásárhelyi Nemzeti Színház előcsarnokában január 19-én 10 órakor kezdődik az év első esküvői vására. A kétnapos rendezvény január 20-án 19 órakor zárul. A vásáron bemutatják a jövő évi kínálatot, az új trendeket: a helyiségeket, az esküvői ruhákat, jeggyűrűket, dekorációkat, tortákat, a lehetséges nászútajánlatokat és az esküvő minden kellékét.

NÉPÚJSÁG

ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaali Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Pirokska, Vajda György. KORREKTÚRA: Horváth Éva, Kiss Éva.

TÖRDELÉS: Iszlai Anna, Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.

FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. REKLÁMMENEDZSER: Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujasg.ro, tel. 0742-828-647.

REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. APRÓHIRDETÉS: Petres Emilia.

SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. Internet: www.e-nepujasg.ro E-mail: nepujasg@e-nepujasg.ro

Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270. közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. Nyomda: Palatino.

A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.

Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.

Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 8-16 óra, péntek: 8-15 óra, szombat zárva, vasárnap: 10.30-14.30 óra között.

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Balesetveszély a hegyvidéken

Az országos hegyimentő-szolgálathoz csupán kedden, karácsonykor 62 riasztás érkezett (13 a lupényi, 7 a sinaiai, 6 a kapnikbányai, 5 a bușteni-i, 4-4 a Fehér megyei, a predeáli, Vatra Dornei-i, 3-3 a brassói, gorji, hargitai, 2 a marosi, 1-1 a szebeni, vâlceai, azugai és nagybányai alakulatokhoz). Ezenkívül 34 esetben tanácsért, útbaigazításért fordultak a hegyimentőkhöz.

A Maros megyei hegyimentők felhívják a túrázni szándékozók figyelmét, hogy tegnapelőtti erős havazás és a szél miatt több erdőkitermelő út járhatatlan. Kidőlt fák torlaszolgják el

mind a Kelemen-, mind a Görgényi-havasokban levő utakat, ösvényeket. A magas bérceken továbbra is fennáll a lavinaveszély. Ajánlott tehát előzetesen érdeklődni az útvonalak állapotáról és a hóhelyzetről. Mint ismeretes, állandó szolgálat van Palotailván az Ilva völgye bejáratánál és Szovátán a sípályán levő munkapontokon. A szovátai sípályát nyitva van, várja a sízőket. Mind a téli túrán, mind a sípályán balesetkor azonnal értesítsék a hegyimentőket, mert ők rendelkeznek megfelelő felszereléssel és tudással, tapasztalattal ahhoz, hogy biztonságosan hozzák a sérültet a baleset helyszínéről. (v.g.v.)

Minisztériumi elismerés a Gondviselés Háza idősothonnak

A fő erény az emberközpontúság

Minisztériumi elismerésben részesült nemrég a búzásbesenyői Gondviselés Háza idősothon, ahol családias környezetben mintegy tizenhármas idősorral gondoskodnak.

Menyhárt Borbála

A kis, de lelkes csapat azon dolgozik, hogy a bentlakók ne úgy éljék meg az ott töltött időt, mint életüknek utolsó, hanem mint egy új szakaszát.

Nemrég hirdette meg a Munka- és Szociálisügyi Minisztérium a *100 jó gyakorlati példa a romániai szociális szolgáltatások terén* című kiírást, melynek célközönsége a Romániában működő, szociális szolgáltatásokat biztosító köz- és magánszolgáltatók.

A verseny célja az általuk nyújtott szociális szolgáltatások bevált és jól működő gyakorlatainak a beazonosítása, közzététele és ezáltal a szociális szolgáltatások minőségének a folyamatos javítása.

A nyertesek listáján megtalálható a Gyulafehérvári Caritas szociális gondozói ágazatában működő búzásbesenyői Gondviselés Háza idősothon, amely egyike a nyolc, közép-romániai fejlesztési régióból kiválasztott szolgáltatónak. A 100 nyertes szolgáltató december közepén vette át Bukarestben a munkájukat elismerő oklevelét, köztük *McAlister Magdolna* (fotó), a búzásbesenyői intézmény vezetője is.

A Marosvásárhelytől mintegy húsz kilométerre fekvő Búzásbesenyőben a Kerelőszentpáli Polgármesteri Hivatal építette lassan öt évvel ezelőtt uniós pénzalapokból a találoán Gondviselés Háza névre keresztelt idősothont, a működtetésével pedig a Gyulafehérvári Caritast bízta meg. Családias otthon, hiszen csak 18 férőhelyes, így bentlakók és alkalmazottak igazi közösségként, mint egy nagy családként vannak együtt. Ottjártunkkor igen jó hangulat volt az otthonban, a nappaliban az idős nők éppen végtagjaikat mozgatták meg, az emeleti szobában pedig, ahová bekukkintottunk, egy néni büszkén mutatta meg Népuság-kollekcióját, tehát még hűséges olvasóink is vannak az otthonban. A folyosó falán egymást érik a fényképek, amelyekről az otthon életének emlékezetes pillanatai köszönnek vissza: mosolygó emberek, akik együtt ünnepelnek, tornáznak vagy éppen táncolnak a gondozóikkal.

Egy arcsimogatás és egy köszönöm...

– Azt a munkaszellelmiséget próbáltuk papírra vetni, melyet dolgozunk, és ahogy szerintünk dolgozni érdemes. A díj megpályázásával a célunk nem hírnévszerzés volt, hanem a bevált, minőségi gyakorlataink ismertetése, amelyeket más otthonokban is alkalmazhatnak az ott dolgozók – mutatott rá az igazgató. Nem győzi hangsúlyozni, hogy az elismerés a teljes csapatot illeti, azokat a munkatársakat, akik szívvel-lélekkel tesszik a dolgukat azért, hogy szebbé tegyék az idősök mindennapjait.

Mint mondta, az elismerésen túl azok a jó gyakorlatok, amelyek megfogalmazódtak ezekben az írásokban, elérhetőek lesznek a nagyközönség számára a minisztérium honlapján.

– Arra gondoltam, hogy ha már a visszajelzések alapján jól tesszük a dolgunkat, a többi otthonnak is nyújtsunk egy pozitív kiindulópontot – jegyezte meg Magdolna. Úgy véli, hogy külföldön szerzett tapasztalataiból sok mindent kamatoztatni tudott. – Úgy gondolom, igen hasznos, ha az ember több helyen dolgozik, mielőtt egy ilyen pozícióba kerül, mert látja a pozitívumokat, illetve a negatív dolgokat. Tulajdonképpen a múltam volt számomra a táptalaj, abból indultam ki, hogy mi az, amit én másképp szeretnék csinálni, illetve mi az, amit gyakorlatba szeretnék ültetni itt is.

Skóciában dolgoztam két otthonban, emellett egy marosvásárhelyben is, tehát három intézménynek az életébe adódott alkalmam beleköstolni. Skóciában nagyon szerettem, hogy minden idősenk megvolt a magánterülete, amit itthon hiányolok. Vannak bentlakók, akik kifejezetten igénylik, hogy társuk legyen a szobában, mások viszont nagy hiányosságként élik meg, hogy elveszítették a magánterületüket. A szobákban mi elválasztjuk ugyan egy függönnyel a két ágyat és a körülöttük lévő részt, de ez messzemenően nem elég, mert például ha tévét néznek, ketten kell megegyezzenek, hogy mi legyen a

műsor. Ami szintén pozitívum volt Skóciában, és megpróbáltam itthon meghonosítani, hogy emberközpontúak vagyunk. Az otthonnak van egy hátránya, ami egyben az előnye is: az, hogy kicsi. Ez anyagilag csöppet sem kifizetődő, de az a plusz, amit nyerünk azáltal, hogy a bentlakók nem esetek, hanem emberek, óriási. Bármelyik bentlakóról legyen szó, pontosan tudom, ki az, honnan jött. A szociális munkás hátterem készítetett arra, hogy felmérjem a leendő bentlakókat a saját környezetükben, tehát mielőtt bejönnek, hazamegyek hozzájuk, meglátogatom őket, olyan is volt, hogy a kórházba mentem el. A jövődöbeli bentlakót felvilágosítom, mert sok esetben tapasztaltuk, hogy valaki megérkezik, de nem tudja, hogy hová jön. Mert a család nem meri elmondani, megérkezéskor látják csak a táblán, hogy idősök otthona, és akkor éri őket a sokk. Régebb a bejövétel előtt meghívtuk az idősöket egy ebédre, hogy ismerkedjenek a környezettel, tapasztalják meg, milyen a hangulat. Valójában a pályázati írásomnak a végkicsengése is az volt, hogy kétféleképpen lehet az idősothonra tekinteni: úgy, mint az élet utolsó szakasza, vagy úgy, hogy ez az életnek egy új szakasza. Mi azon dolgozunk, hogy az idős emberek az utóbbi módon éljék meg az itt töltött időt – hangsúlyozta az intézmény vezetője. Hozzátette, igazából a legnagyobb elismerése a munkájának az, amikor a demens néni megismogatja az arcát és azt utogja, köszönöm, vagy amikor a hozzátartozó hálálkodik, hogy az édesanyja teljesen kinyílt az otthonban, és már bánja, hogy nem előbb vitte oda. Magdolna úgy érzi, az embereknek holisztikus gondozásra van szükségük, testük, lelkük, szellemük gondozására. Az otthonban van egy kis könyvtár, ahol mindenki kedvére olvashat, s akiknek az állapot megengedi, akár haza is mehetnek hétévére, vagy elmehetnek templomba, egyébként is rendszeresen jár be lelkész, plébános. Emellett romipartik vannak, amelyekbe gyakran a látogatóba érkező hozzátartozók is bekapcsolódnak.

Demens beteget is fogadnak

A Gondviselés Házában többek között Bukarestből, Dicsőszentmártonból, Medgyesről, Déváról, illetve Szebenből is vannak bentlakók, de előfordult, hogy Izraelből, Svájcban, Németországból hívták fel, hogy szeretnék odavinni idős családtagjukat. Az otthon nagy előnye, hogy demens beteget is fogadnak. Szakképzett személyzettel dolgoznak, akik folyamatosan képzéseken vesznek részt annak érdekében, hogy hatékonyabban tudják ellátni az idősöket, ideértve a demenciával küszködőket is.

– Belépünk a világukba, nem próbáljuk meggyőzni őket annak az ellenkezőjéről, amit állítanak. A gondozó lányok nagyon ügyesen kezelik őket, ha például haza akarnak menni, semmi gond, kimegyünk velük, sétálunk egyet, majd megérkezünk haza. Le vesszük a család válláról azt a terhet, hogy a demenciával járó megnyilvánulások miatt állandóan egymásnak ütköznek, így amikor a családtag bejön, minőségi időt tud tölteni a hozzátartozóval – tette hozzá Magdolna. A búzásbesenyői idősothon maximális kapacitása 18 ellátott, és kizárólag kétágyas szobák vannak benne. 18 fős személyzettel dolgoznak, akiknek a nagy része helyi lakosok közül kerül ki. Az igazgató szerint a kerelőszentpáli önkormányzat anyagi támogatása nélkül, kizárólag a bevételeikből távolról sem tudnák fedezni a költségeket. Szükség lenne az otthon bővítésére, leg több 10-15 férőhellyel, amely beruházást – tudomása szerint – tervezi is a kerelőszentpáli önkormányzat. Ennél nagyobb mértékű bővítésben azonban nem gondolkodnak, ugyanis az már a családias hangulat rovására menne.

Fotó: Nagy Tibor

Ország – világ

Februárban tárgyalják a nyugdíjtörvény ellen emelt alkotmányossági kifogást

Az alkotmánybíróság február 13-án tárgyalja a nyugdíjtörvény ellen emelt alkotmányossági kifogást – közzölték az Agerpres hírügynökséggel az alkotmánybírósághoz közeli források. A nyugdíjtörvényt a PNL és az USR 83 törvényhozója támadta meg az alkotmánybíróságon. A jogszabályt december 19-én fogadta el a képviselőház, mellette 193, ellene egy képviselő szavazott, 14-en tartózkodtak. (Agerpres)

Bíróság elé állítják az egészség-biztosító volt elnökét

Bíróság elé állítják az Országos Egészségbiztosító Pénztár (CNAS) volt elnökét. Lucian Duță folyamatosan elkövetett vesztegetés elfogadásával vádolja az Országos Korruptiellenes Ügyészség (DNA). A DNA közleménye szerint 2010 és 2012 között Lucian Duță a CNAS elnökeként két informatikai cég képviselőjétől 10 százalékos részesedést kért azért, hogy az általa vezetett intézmény velük kössön szerződést, és így összesen 6,3 millió euróhoz jutott. A vádhatóság zárta Duță 2.183.820 eurós számláját egy svájci bankban, zár alá vett továbbá egy tulajdonában lévő területet a rajta lévő hatszintes házzal együtt, három apartmant és egy személygépkocsit. (Agerpres)

A németek nem akarnak újabb atomrakétákat Európába

Németország ellenezné újabb nukleáris rakéták európai telepítését, ha érvényét vesztené az ilyen fegyverek megsemmisítéséről szóló orosz–amerikai szerződés (INF) – jelezte a német külügyminiszter egy csütörtökön ismertetett interjúban. Heiko Maas a Súd-deutsche Zeitung című lapban ismertetett interjúban kiemelte, hogy Európa nem lehet új fegyverkezési verseny színtere. Hozzátette, hogy Németországban „széles körű ellenállás” lenne a válasz minden törekvésre, amelynek célja újabb közepes hatótávolságú nukleáris rakéták európai telepítése volna. Hangsúlyozta, hogy a szárazföldi telepítésű, közepes és rövid hatótávolságú nukleáris eszközök megsemmisítéséről szóló INF-szerződés Washington által kilátásba helyezett felmondásának ügyében „a nukleáris fegyverkezés egész biztosan rossz válasz”. Inkább a fegyverzetkorlátozás új rendszerének kialakítására kellene törekedni – mondta a Német Szociáldemokrata Párt (SPD) politikusa, kiemelve, hogy a legújabb harci eszközök, köztük az emberélet koltására kifejlesztett robotok használatának korlátozására is kiterjedő rendszert kellene kidolgozni. (MTI)

Véget ért a hadiállapot Ukrajnában

Feloldották a hadiállapotot Ukrajnában – jelentette be Petro Poroszenko ukrán elnök szerdán a Nemzetbiztonsági és Védelmi Tanács ülésén. Az Ukrajinszka Pravda ukrán hírportál beszámolója szerint Poroszenko közölte, hogy a hadiállapot beszüntetése az ő elvi döntése, amely az ország biztonsági helyzetének értékelésén alapul. Korábban már többször kijelentette, hogy nem fogják meghosszabbítani a hadiállapotot annak lejárta után, kivéve, ha Oroszország nagyszabású támadást indítana Ukrajna ellen. A hadiállapotot – ami az ukrán jogrendszerben a rendkívüli állapot egy formája – azután vezette be az elnök kezdeményezésére az ukrán parlament az ország tíz megyéjében 30 napra, azaz december 26-ig, hogy november 25-én a Kercsi-szoros közelében az orosz parti őrseg tüzét nyitott három ukrán hadihajó, amelyeket elfoglalt, a legénységüket pedig letartóztatta és tiltott határátlépés címén eljárást indított ellenük. (MTI)

Év végi adópetárda

(Folytatás az 1. oldalról)

serkenteni a gazdaságot, és csökkenteni az állam adósságait. Nálunk egyelőre nincs akkora válság, ami ilyen lépéseket indokolna, de a kormány keményen megoldozik azért, hogy legyen. Mert abból, amit eddig tudni lehet, eszük ágában sincs beruházni, minden pluszbevétel arra megy, hogy a fogyasztás szinten tartásával, vagy ha lehetséges, a serkentésével táplálják tovább az utóbbi időben látott gazdasági „növekedést”. Csakhogy ahol az egyik héten még kormányfőtől szakminiszterig és pártelnökig mindenki kórusban azt szavalja, hogy nem lesz adóemelés, aztán a gazdasági szférával való bármilyen egyeztetés nélkül ekkorát csavarnak az adóprésen, ott világos, hogy nem állnak komoly számítások a háttérben a lehetséges következményekről. Csak az számít, hogy a következő, két választást hozó esztendőre, meg ha lehet, a parlamenti választásokat hozó 2020-asra is legalább papíron legyen fedezet az állami bérekre és nyugdíjakra. Ez a legjobb recept a görög mintájú államcsődre, a helénék röpke másfél század alatt ötször is kipróbálták, még most sem tértek magukhoz igazán a legutóbbiból. Csak fokozza a kabarét, hogy a mihaszna ellenzék sem jobb a kormányosoknál, így a sírva vigadás mind biztosabbnak tűnik. Reméljük, inkább több, mint előbb.

Péter Ferenc: 2018 a próbatételek éve volt

– Ha visszatekintünk az elmúlt évre, akkor talán a marosvásárhelyi repülőtér az a téma, amelynek kapcsán a legtöbb szó esett a Maros Megyei Tanácsról. A repülőtér a nyáron sikerült újraindítani, de azt hallani, hogy nehezebb helyzetben van, mint ezelőtt két évvel, amikor bezárták. Milyen esélyt lát arra, hogy a repülőtér fennmaradjon a jelenlegi versenyhelyzetben?

– Nehéz helyzetben van a repülőtér, ez vitathatatlan. A számok egyelőre pontosan azt mutatják, hogy hatalmas érvágást jelentett számunkra az a másfél éves kiesés, amíg a kifutópályát sikerült felújítani. Ennek ellenére állítom, hogy csak veszteségeket szenvedtünk ebben a küzdelemben, és nem a háborút veszítettük el. A következő évek arról fognak szólni, hogy a repülőtér úgy fejlesszük, hogy a hátrányt behozzuk, és akár előnyökre teyünk szert. Konkréten arra gondolok, hogy a kifutópályát meg akarjuk hosszabbítani, ami az eddigiéknél is nagyobb utasszállítók leszállását is lehetővé tenné. Erre a célra pénzügyi források is rendelkezésre állnak. Korszerűsíteni és bővíteni szeretnénk az utasterminált, növelni a parkoló kapacitását. Minden fejlesztést úgy készítünk elő, hogy azzal számolunk: a közvetlen közelben fognak találkozni az észak-erdélyi és a Jászvásárt Marosvásárhellyel összekötő autópályák. Azzal is számolni kell, hogy bármennyire is nem számítanak prioritásnak Bukarestben az erdélyi fejlesztések, egyszer mégiscsak meg fog kelleni építeni a Marosvásárhely–Brassó sztrádát is, ami ugyanebbe a csomópontba kell becsatlakozzon. Az én meglátásom az, hogy belátható időn belül Székelyföldet is gyorsforgalmi út kell összekösse, ami szintén innen kell induljon. Ha a dolgokat a folyamatokban tekintjük, és nem csak a pillanatnyi állapotokra hagyatkozunk, akkor mindenki láthatja, hogy a repülőtérünk pusztán az imént sorolt okoknál fogva is „sikerre van ítélve”. Ez nem jelenti azt, hogy addig tétlenül kell ülni, s várni a sült galambot. A reptér vezetését újra és újra emlékeztetjük azokra a mutatókra, amelyeket teljesíteni kell ahhoz, hogy a tervek szerint haladjunk a fejlesztésekkel. Az igazsághoz hozzátartozik ugyanakkor az is, hogy új járatok indítása sajnos nem csak annyiiból áll, hogy felhívjuk valamelyik légitársaságot, és megkérjük, hogy indítsanak járatot. Ehhez meglehetősen sok tárgyalásra, piaci mutatókra, a légitársaságok számára biztosított előnyös feltételekre van szükség, olyan számításokra, ami mindkét repülőtér és a légitársaság számára is azt mutatja, hogy a járat kifizetődő tud lenni. Kicsit olyan ez, mint a házalás: 20-25 kopogtatás után nyitnak ajtó, és jutunk el oda, hogy érdemben tudjunk beszélgetni.

– Az év elején nagy visszhangot váltott ki az, hogy egy Fehér megyei képviselő panaszt tett a Maros és Fehér megye közötti megyehatárt jelző kétnyelvű tábláért. Az év végén pedig egy másik táblaügy, a Kisszentlőrinc bejáratát jelző tábla magyar feliratának a lefestése borzolta a kedélyeket. Elnök úr hogyan

látja a kétnyelvűség helyzetét a megyében?

– A megyei tanács folyamatosan kétnyelvű táblákat helyez ki a megyében azokon a helyeken, ahol ezek indokoltak. Az urbanisztikai osztály ezt meglehetősen nagy szakmaisággal végzi. Én amúgy az ilyen botránycsekké esetén annak vagyok a híve, hogy minél kisebb nyilvánossággal oldjuk meg a problémát, hiszen a botránycsekké pont azt akarják elérni, hogy nagy perpatvart kavargjon a cselekedetük. Ebből a megfontolásból pl. a kisszentlőrinci tábla lefestésekor azt az utasítást adtam az illetékes osztálynak, hogy azonnal takarítsák le, vagy ha ez nem lehetséges, cseréljék ki a nevezett helységnevtáblákat, és ismeretlen tettes ellen tegyenek feljelentést a rendőrségen. A helységnevtábla egy napon belül helyre lett állítva, a Fehér megye és Maros megye határát jelző kétnyelvű tábla pedig ma is az út mellett jelzi az érkezőknek, hogy olyan megyébe érkeztek, ahol a kétnyelvűséget fontosnak és ezzel együtt természetesnek tartjuk. Aki magyar nyelvből fordulásra fordul a tanácshoz, vagy azt kéri, hogy magyar nyelven kapjon hivatalos választ, annak magyarul válaszol az intézmény.

Az alárendelt intézmények esetében is teljesen világossá tettük, hogy a kétnyelvűség kiemelt fontosságú elvárás. Nem állítom ugyanakkor, hogy ezek esetében minden tökéletesen működik. Csaknem 5000 alkalmazottat foglalkoztató intézményrendszerrel van szó, ahol a régi struktúrák megnehezítik még az ilyen apró változtatások érvényesítését is. Van, ahol ennek procedurális okai vannak, van, ahol egyszerűen nincs elég magyarul író és beszélő ember, illetve bizonyára olyan is akad, ahol hanyagságból

adódnak hiányosságok ezen a téren. Ha egészen őszinték akarunk lenni, az sem segített az ügyben, hogy az ország centenáriumi évet ünnepele. Arról viszont mindenkit szeretnék biztosítani, hogy a kétnyelvűség kérdését kiemelten kezeljük, és nem csak azt szeretnénk elérni, hogy ezeket azért tartásuk be, mert most éppen RMDSZ-es vezetője van a megyei tanácsnak, hanem azt, hogy a magyar nyelvvel, a magyar emberekre mindenhol ugyanolyan természetességgel tekintsenek, mint másokra. Feltett szándékom, hogy mandátumom végére arról számoljak be: minden vonatkozásban kézzelfogható javulást értünk el ezen a területen.

– Az egészségügy olyan téma, ami mindenkit érdekel, hiszen mindenkinek van személyes tapasztalata orvosi vizsgálatokról, hozzátartozók kórházban, így például az onkológián a XXI. században elfogadhatatlan feltételek között fogadják a betegeket. Mit tett a megyei tanács az év során az egészségügyi ellátás javításáért?

– A megyei kórház a megyei tanács egyik legnagyobb és legfontosabb intézménye, amelynek fenntartási költsége leírhatatlanul nagy. Tekintettel arra, hogy a működését biztosító pénzüsszeg célirányosan érkezik, és a megyei tanács csak továbbutalja a pénzt, ebből fakadóan a viszonyrendszer is sajátos a megyei kórházzal. Amivel mi az intézményt segíteni tudjuk, az a fejlesztésekre, beruházásokra, korszerűsítésekre szánt összeg. Az idei költségvetésben 7,2 millió lejt irányoztunk elő a megyei kórház fejlesztéseire és beruházásokra. Ebből a kórháznak mintegy 100 ezer lejt sikerült elkölteni. Természetesen a különböző bürokratikus

lépések – azok közül is kiemelve a lassú közbeszerzési eljárásokat – nem segítik a hatékonyságot. De akkor is több mint 7 millió lejt biztosított a megye a kórház fejlesztésére, aminek csak 1,4 százalékát tudták elkölteni. Ezt a szakmaiatlanságot korábban is láttuk, ennek köszönhetően mozdítottuk el, változtuk le a menedzsért, ennek azonban egy meddő és hosszan tartó pereskedés lett az eredménye. A különböző bírósági döntések a korábbi menedzsért újra és újra visszaehelyezték a pozíciójába, s csak most, 2018 végén nyertük meg vele szemben végérvényesen a pert. Ez az egész eljárás nem tett jót a kórháznak. A jövő évtől viszont új időszak kezdődik a kórház életében is, és remélem, hogy az új vezetés olyan fejlesztéseket indít el, amelyekkel javítani fogják a kórházi körülményeket és a betegek ellátását. Amit idén mégis sikerült megvalósítani, az az új mágnesesrezonancia-készülék beüzemelése. Az egészségügyi minisztériumtól kapott készüléket az urológiai klinika laboratóriumában helyeztük el, az erre a célra épített teremben. Egy másik fontos beruházás, amit elindítottunk: az onkológiai klinika számára építünk egy új sugárterápiás bunkert. Ehhez elkészülték a tervek, és aláírtuk a szerződést a kivitelezővel, a következő hetekben elkezdődnek a munkálatok is, az előbb említett 7 millió lejes keret ennek a költségeit is tartalmazza.

– Nagy sikere volt novemberben a Transilvania Motor Ring megnyitójának. Egyesek kritikusán viszonyulnak a pályához, a szakmabeliek többsége azonban dicsérte a sportlétesítményt, és szép jövőt jósolnak neki. Ön hogyan látja, sikerül-e a következő időszakban komolyabb versenyeket hozni a csergedi motorsportpályára? Mit adhat Maros megye számára ez a pálya?

– Ez egy olyan beruházás, amelyet még Lokodi Edit Emőke kezdett el. Az ő távlati gondolkodását dicsérem, hogy ebbe belefogott, én pedig némileg szerencsésnek érzem magam, hogy a beruházás befejezését minden akadályoztatás ellenére előremozdíthattam. Bizonyára elfogultságnak tűnik, amit mondok, de talán nem véletlen, hogy az RMDSZ-es tanácselnökök alapvetően építkezésekben, fejlesztésekben gondolkodnak. A motorsportpálya esetében kis túlzással azt mondhatom, hogy ahol Lokodi Emőke abbahagyta, mi majdnem ugyanott folytattuk. Ha a stratégiai gondolkodás hasonló, akkor ez nem okoz nehézséget, a folyamatosság fenntartása pedig nem személyfüggő. A politikai vízió azonban minden esetben meghatározó tényező.

A motorsportpálya elkészült, a 2019-es évre számos előjegyzésünk van, minden szkeptikus embernek mondom, hogy az érdeklődés meglehetősen nagy. Mind magánjellegű, mind üzleti vonatkozású, mind pedig a nagyközönség számára is látványossággal kecsegtető programra kerülhet sor a motorsportpályán a következő évben. Én személy szerint annak örülnék, ha olyan programok, versenyek valósulnának meg a pályán, ahová a

Maros megyeiek, de a messzebből érkezők is minél nagyobb számban látogathatnának ki, hogy szabadidejüket élményekben gazdagon töltsék el. A pályát fejleszteni kell, így pl. bővíteni szándékozunk a parkolóhelyek számát, pénzt kell költsünk a pálya kínált lehetőségek népszerűsítésére, ami – önkormányzat lévén – messze nem annyira egyszerű, mint amennyire könnyen meglehetően ezt egy üzleti vállalkozás. A kritikus észrevételeket pedig meg kell hallgatni, el kell olvasni, ami közülük megalapozott, arra oda fogunk figyelni, de alapvetően az a dolgunk, hogy a pályát a célnak megfelelően kihasználjuk.

– Miként tekint a 2019-es esztendőre? Lehet-e tudni már valamit arról, hogy milyen megvalósítások várhatók a következő évben?

– Amint átvettem a megyei tanács vezetését, szinte abban a pillanatban problémák sorozata szakadt ránk. Az imént említett sportpálya munkálatainak akadozása, a katolikus iskola ügye, a repülőtér körüli megpróbáltatások, a megyei hulladékgazdálkodás megoldása stb. szinte minden energiánkat és időnket lefoglalta. Azt mondtam a munkatársaimnak, azt nyilatkoztam a sajtónak is, hogy az idei év a próbatételek éve volt, de bízokodó vagyok, és azt mondom, hogy a következő esztendő az új vállalkások éve lesz. Közvetlen munkatársaimmal, az RMDSZ parlamenti képviselőivel és szenátorokkal, a polgármestereinkkel és a politikai partnereinkkel is tervező megbeszéléseket folytattam az elmúlt két hónapban. A beszélgetések során részben támogatásukat kértem olyan projektekre, amelyeket elengedhetetlenül fontosnak tartok a megye fejlődése szempontjából, illetve az ő észrevételeik mentén újabb fontos elképzeléseket emeltünk be a terveink sorába. Nézzék el nekem, hogy ezekről az elképzelésekről ebben a pillanatban részleteket nem ohajtok elárulni, de azt már most mondom, hogy túlságosan sokat nem kell arra várni, hogy terveinket megosszuk a nyilvánossággal. Én magamat építő politikusként tartom, ezért aztán nem hiszem, hogy meglepődnenek azon, ha azt mondanám, továbbra is az építkezések, a fejlesztések vonatkozásában vannak fontos elképzeléseink, de abszolút prioritással fogjuk kezelni a kórházaink korszerűsítését, a közlekedési infrastruktúra bővítését, korszerűsítését és rehabilitációját. De tervezzük olyan fejlesztések elindítását is, amik a Maros megyei turizmust, az üzleti és szakmai nagyrendezvényeket, továbbá az egészséges életmódot elősegítő szabadidős tevékenységeket egyaránt szolgálják. Látni kell ugyanakkor, hogy olyan évek élünk, ahol két fontos választás is le fog zajlani. Az európai parlamenti választásokon újra megmérettetik a magyar közösség, és ebben a Maros megyei RMDSZ-re is kemény munka vár. Ősszel pedig államelnöki választások lesznek, s meg vagyunk győződve, hogy nem fogjuk karba tenni kézzel nézni a történeteket, hiszen tennivalónk és üzenetünk is lesz az ország lakói számára. (L. K.)

SZÍNES VILÁG

XIV. évf. 50. (647.) szám, 2018. december 28., péntek

1000 év Erdélyben, 100 év Romániában Társadalmi és politikai változások 1990 óta

December 11-én a marosvásárhelyi Bernády Házban Társadalmi és politikai változások 1990 óta címmel tartott előadást Kiss Tamás szociológus, a kolozsvári Nemzeti Kisebbségkutató Intézet munkatársa.

Mózes Edith

Az előadás három témát járt körül: a makrotársadalmi folyamatokat, az erdélyi, romániai magyarság demográfiai helyzetét, illetve a társadalmi rétegződési helyzetét, a magyar intézményrendszer kérdését, a többségi és kisebbségi politikai szereplők közötti alkufolyamatot és ennek az intézményes szerkezetét.

Erről beszélgettünk az előadóval.

– Elhangzott az előadásban, hogy a Ceausescu-rezim bukása társadalmi, intézményes és politikai értelemben is új helyzetet teremtett az erdélyi magyar közösség számára. Kifejtene kissé részletesebben?

– Elsősorban intézményes és politikai szempontból teremtett új helyzetet. A múlt rendszerben volt ugyan magyar érdekképviselet, de ez nem volt formalizált: nem volt etnikai párt, nem voltak olyan hivatalosan létező csatornák, amelyeken keresztül a magyar közösség, a különböző magyar elit csoportok az érdekeiket, elképzeléseiket artikulálni tudták volna, hanem egyszerűen a pártapparátusokban dolgozó magyar személyeken keresztül történt egyfajta érdekkijárási vagy érdekvédelem, akik éppen pozícióban voltak. Ebben a tekintetben '89 alapvető változást hozott. Megteremtődtek a politikai érdekképviselet formális keretei, és intézményes tekintetben is nagy változást jelentett, ugyanis a rendszerváltás lehetőséget teremtett arra, hogy az erdélyi magyar értelmiség és az erdélyi magyar politikai elit újra felmérje ennek az intézményesen fenntartott etnikai párhuzamosságoknak a programját.

– Melyek voltak azok a legfontosabb intézmények, amelyek ekkor létrejöttek vagy újraelakultak?

– Az oktatási rendszer volt a középpontban, de mi gyakorlatilag nyolc olyan területet határoztunk meg, ahol ez az etnikailag integrált, domináns magyar intézményeken keresztüli szerveződés a meghatározó. Ezek az önkormányzatok, a helyi közigazgatás, bizonyos magyar többségű területeken, például a Székelyföldön magyar intézményként működnek, ugyanakkor a pártpolitika, oktatás, a kulturális élet, az egyházak, újabban a sport is és a szociális ellátásnak bizonyos területei, a médiafogyasztás, ezek a fontos területek mind az önálló magyar intézményeken keresztül szerveződnek. Nem minden létező fejlődik ezeken keresztül. Például a gazdaság nem etnikailag integrált Erdélyben, bár az általunk írt kötetben Csata Zsombor kollégám mellett érvel, hogy a gazdaságban is az utóbbi öt évben megfigyelhetők enklavizációs folyamatok.

– Az előadásban az is elhangzott, hogy az erdélyi magyar elitnek és a román politikai szereplők között folyamatossá vált egyfajta alkufolyamat.

– A román kisebbségpolitikai berendezkedést köztes rendszernek tekinthetjük, ahol a többség nem monopolizálja százszázalékban az állami intézményeket, de nem is jön létre formális etnikai hatalommegosztás vagy autonómia, ahogyan ezt Erdélyben nevezni szokták, és az egész román kisebbségpolitikai rendszer egyfajta köztességre alapul, ahol a román politikai szereplők elismerik az RMDSZ tárgyalási monopóliumát, a magyar közösség legitim képviselőjeként ismerik el, ugyanakkor az, hogy a magyarok részt vesznek a végrehajtó hatalomnak a különböző szintjein, az nem törvényileg kodifikált. Ezek az RMDSZ vagy a magyar politikai elit által betöltött pozíciók folyamatosan az aktuálpolitikai eseményeknek, ad-hoc alkuknak, gyakran informális alkuknak a függvényei.

– A román nemzetállami szerkezetből adódó alapvető egyenlőtlenségeket nem sikerült felszámolni, és folyamatos volt a magyar közösség marginalizációja.

– Ebből a nemzetállami berendezkedésből különböző dolgok következnek: az asszimi-

Fotó: Terkál Ágnes

láció, a különböző etnikai rétegződések változása, a magyarok folyamatos perifériára szorulása, egyre nagyobb részük koncentráldik perifériális régiókban, a nagyon aszimmetrikus kétnyelvűség. Ennek az aszimmetriának a makrotársadalmi következményei és vetületei.

– Hogyan látja a jövőt a magyar közösség szempontjából, az aktuális politikai helyzetből kiindulva?

– Elég nehéz helyzetben van most a magyar politikai elit. Ugyanis az a fajta alkufolyamat, amely 1996-tól 2014-ig domináns volt, megbukni látszik. Az utóbbi időben az RMDSZ erőforrás-allokációs képessége nagymértékben lecsökkent, és ez elsősorban a korrupcióellenes harccal, illetve a DNA-nak a tevékenységével áll összefüggésben, ami ezeket az informális háttéralkukat nagyon nagy mértékben kriminalizálta, és gyakorlatilag kérdésessé válik annak az egész szférának a működési elve, amibe a magyar elit integrálódva voltak. Az a kérdés, hogy román részről jön-e valamifajta új ajánlat, ami nyilvánvalóan valamilyen formálisabb etnikai hatalommegosztást jelentene. De hát ez nyitott kérdés, és majd a jövő fogja eldönteni.

– A választások változtathatnának esetleg ezen a helyzeten?

– Nem tudom, hogy a választások mit változtathatnának. Ez egy választásokon átívelő probléma. A román politikai oldalak egyikénél sem látok olyan kezdeményezéseket, amik egy új struktúra, és egyfajta új szerkezetű alku irányába mutatnának.

– Tovább gyengülhet az RMDSZ alkupozíciója? És ha igen, annak milyen következményei lehetnek?

– Azt az űrt, amelyet az RMDSZ alkupozíciójának és az erőforrás-allokációs képességének a csökkenése okozott, egyelőre, úgy tűnik, az anyaországi források töltik be. Tehát miközben az RMDSZ-nek az erőforrás-allokációs képessége nagymértékben lecsökkent, ezzel párhuzamosan a Magyarországról érkező forrásoknak a volumene megnőtt. Ez is egy olyan tényező, amely teljesen átstrukturálja ennek a kisebbségi politikai mezőnynek a működését.

– De nem pótolhatja az alkupozíció gyengülésének a hiányát...

– Szerintem sem pótolhatja, csak látszólagosan. Azért nincs válsághangulat az erdélyi magyar értelmiségen vagy az erdélyi magyar eliten belül, mert bizonyos értelemben pótolja ugyan, de nem valószínű, hogy ez járható út lenne.

– Akkor majd meglátjuk, mit hoz a jövő...
– Hát igen, így is lehet mondani.

Erdélyi hagyományőrzők

Visszatekintés a hálózat éves munkájára

A *Hagyományok Háza Hálózat* – Erdély a legnagyobb külhoni magyar közösség hagyományápolásában ért el jelentős eredményeket 2018-ban. A szervezet szerteágazó tevékenységében a tradíciók átadásának segítése, a közösségépítés, valamint az elfeledett szokások újjáélesztése kapott prioritást.

A *Hagyományok Háza Hálózat* – Erdély második munkaévét fejezte be 2018-ban, s az országgrész méreteit és a rendezvények számát figyelembe véve is sikeres időszakra tekinthet vissza. A hálózat állandó és egyedi programokat szervezett.

A munkatársak elégedettek a Székelyudvarhelyen szeptemberben tartott Erdélyi Táncháztalálkozó kedvező fogadtatásával és visszhangjával. A résztvevők ezúttal kerek évfordulót is ünnepeltek, hiszen negyven

évvvel ezelőtt az első nagy „táncházás” együtt létre is Udvarhelyszék anyavárosában gyűltek össze a hagyományok tisztelői.

A látványos események mellett számos kisebb fesztivál is színesítette a palettát. A Jeles Napok rendezvénysorozat tizenhárom városba jutott el, a Tekergő meseösvény, valamint a Hangszersimogató élménytalálkozó az ifjabb nemzedék hagyományokba való bevonását szolgálta.

A látogatásban program során tizenkilenc szőrványtelepülésen szerveztek néptáncrendezvényt; a tánc nyelvén hívták fel a figyelmet a magyar kultúra élővé tételének fontosságára.

A hagyományok hiteles átadásának módját a képzések biztosították. A csikszeredai és a marosvásárhelyi mesekurzus az élszavas

mesemondásba avatta be a szépszájú érdeklődőt. A rugonfalvi népzeneoktatók továbbképzése, valamint a kolozsvári népiénekek-oktatás a gazdag erdélyi zenei kincs továbbélését segítette.

A gyermektáborok, mint például a nyárádszentlászlói Gézengúz gyerekfesztivál a kisebb kulturált szabadidő-eltöltését szolgálták, s a szervezőknek lehetőséget adtak arra, hogy játékosan osszák meg az erdélyi szellemi és tárgyi örökséget a résztvevőkkel.

A Maros mentén a székelybósi nyári gyerekfoglalkozás a helyi közösség kezdeményezésére valósult meg.

A IX. Székelyföld Napokon a *Hagyományok Háza Hálózat* – Erdély immár második alkalommal rendezte meg a Táncoló Székely-

föld eseménysorozatát. Ennek keretében a szervezők több mint egy tucat településre viték értékes hagyományőrző és táncos műsort.

Rohanó korunkban hihetetlenül hangzik, de az első gyűjtések után száz esztendővel sem fejeződhetett be a kutatás: Erdély-szerte élő-művelő hagyományt vivő közösségekkel lehet találkozni. A hálózat feladatának tekintette, hogy ezeket az értékeket a nem konvencionális közösségekben élő emberekkel is megismertesse s életük részévé tegye. Követendő példa erre, hogy azon közösségekben, ahol a szokások feledésbe merültek, hagyományok bálók nyújtanak lehetőséget a régi szokások, tánc- és dallamvilág újratanítására.

A munkatársak gyümölcsöző kapcsolatot ápolnak más szervezetekkel is, így társszervezőként vettek részt olyan sikeres nyári programokban, mint városnapok, gyerekfesztiválok, a Székelyföldi Szabadtéri Évadnyitó Táncház, a Kolozsvári Magyar Napok és a Csillagocska néptánctalálkozó.

A természet kalendáriuma (CCCXXXVIII.)

Kiss Székely Zoltán

*Cammogva lép, szelet köhög
s reszkette rázza vén fejét,
amelyről hulló hajaként
repül, száll a hó szerteszt.*

Az első maradé hótakaróról jutottak eszembe a 102 éve, 1906. december 18-án született **Zelk Zoltán** *Decem*berének sorai.

*Olykor megáll és nézi a
rözségűjtő szegényeket
s ő űrzi csillaggal ama
jászolban alvó kiseddet (...)*

December 21. a csillagászati tél kezdete, az év legrövidebb napja. Ezen a napon a Nap éppen a Baktérítő fölött áll, délben pontosan a zeniten, s a Bak jegyre érve, térül is vissza az Egyenlítő felé. A déli félgömbön a nyár közepe. A téli napforduló ünnep volt már a primitív népek számára, s az a keresztényeknek is. Innen rövidülnék az éjszakák, nyúlnak a nappalok.

Ünnep. Az embernek szüksége van ünnepekre. Az életutazás megállói. Jó, ha az állomásokon valaki vár. Ha nem, akkor önmagával kénytelen találkozni. Szembe nézni.

*„Ha az ünnep elérkezik, akkor ünnepelj egészen – írja Márai Sándor *Az ünnepekről* – Őlts fekete ruhát. (...) Tisztalkodjál belülről és kívülről.*

Felejts el mindent, ami a köznapok szertartása és feladata.

Az ünnepet nemcsak a naptárban írják piros betűkkel. Nézd a régiéket, milyen áhítatosan, milyen feltétlenül, milyen körülményesen, mennyi vad örömmel ünnepeltek!

Az ünnep a különbözős. (...) Legyen benne tánc, virág, fiatal nők, válogatott ételek, verpezsdítő és feledkezést nyújtó italok. S mindenekfölött legyen benne valami a régi rendtartásból, a hetedik napból, (...) legyen benne áhitat és föltétlenség.

Az ünnep az élet rangja, felsőbb értelme. Készülj föl reá, testben és lélekben.”

Az 1931. december 18-án született **Gyurkovics Tibor** írta volt a *Karácsonyról*:

*Egy bizonyos idő után
akárhány karácsonyfát láthatsz,
mindig csak egyet látsz
s a többi látszat.*

Decembéri hócsipkés ágak öröme

A karácsonyfa a Baké. Csillagászati hónapja december 22/23-án kezdődik. A Bak csillagkép Kr. e. 2000-ben adott otthont a Napnak. A magyar elnevezés pontatlan, a görög Aigokerosz, illetve latin Capricornus „kecskeszarvat viselőt” jelent. Csillagmitológiája szerint a halál állapotából visszatérő isten jelképe, aki azért jelenik meg kecskegida képében, mert a mítoszok szerint a hérosznak (istennek) át kell esnie egy sajátos törzsféjlődésen: hal képében tölti magzati létét, négy lábúként születik e világra, emberként él, s madáralakban távozik.

*Esik a hó a jégre, nádra
esik szememre, szempillámra,
esik bokorra, fűre, fára
esik a fázó vadmadárra,
esik, esik csizmám nyomára,*

veszem kölcsönbe a szót **Tóth Évától**; így folytatja *Esik a hó* versét:

*hogyha keresne sem talál
senki, pedig milyen jó lenne,
hogyha valaki megkeresne,
megfogná a kezemet szépen
s együtt mennének a hóesésben,
együtt mennék a havon, a jégen,
amíg csak süt a nap az égen
és mikor a nap lemenne
a hó örökre betemetne.*

101 éve, 1907. december 23-án költözött a csillagvilágba a hélium felfedezője, **Pierre Jules César Janssen** francia csillagász. Már 43 éves volt, amikor 1861-től az akkor újdonságnak számító csillagászati szinképvizsgálattal kezdett foglalkozni. 1868-ban ismeretlen spektrumvonalat fedezett fel a Nap szinképeiben. Ezt a vonalat **Joseph Lockyer** is észlelte, s elnevezte az új elemet héliumnak.

*(...) Mintha ébernek lenni se lenne mire,
elveszett grófnői hajtű a hímrigó csőre,
fekete gombolyagba tűzve,
legombolyított lábnyomát
hagyja maga után a fűben, kikötve
ül a fonál elején, vár, elgurul, megáll,
mintha nem lennének, nem is lenne.*

Így látatja decembert **Ágh István** a *Hibernákulumban*.

*És ugyanúgy a meggyvágó, tolla-dívatba
unja magát a tiszafán,*

*hamukék gallérba gunnyasztott,
szélfűtt karácsonyi dísz
maradékának avanszálom,
megcsodálom,
ha mégis mozdul valamit
rég elpördült magért a másik
ágon. (...)*

24. Karácsony bõjtje **Ádám-Éva** napja. A halott természet életre ígézése, a megújulásra való előkészület. **Vigília**. A **Biblia** nem árulja el, hogy a jó s rossz tudásának fája milyen gyümölcsöt termett. Az ókori zsidó szentírás-magyarozók szőlőtökének, cédrárcitromnak (*Citrus medica*), datolyapálmának hitték. A köztudatban mégis úgy él, hogy annak a fának a gyümölcse, amelybe harapva az első emberpár a bűnt is megízlelte, csakis alma lehetett. Ez az értelmezés ógörög hatásra születhetett. Az alma a Biblia földjén nem őshonos. A birs alma igen, **id. Plinius** „aranyalmának” nevezi.

Ádám s Éva paradicsomból való kiűzítése a csillagmitológia szerint arra utal, hogy amikor a Nap a Tejútton halad át látszólagos égi útján, fordulópontokhoz, ajtókhöz, kapukhoz érkezik. A római naptárban az első fordulópont január. A latin **ianua** ajtót, kaput jelent.

A kapun keresztül Isten nem belép a világba, hanem beleszületik a változásba, mint ahogy a földbe rejtett, hó alatti mag megmozdul, kikél s szárat hajt tavaszkor. Jézus születése arra ösztökéli az embert, hogy igyekezzen értõn szeretni az univerzumot. A betlehemi jászolt angyalok s a csillagok – a kozmosz küldöttei, állatok, pásztorok s a királyok – az élõk küldöttei – veszik körül. A létezés öleli körül a Bölcsõt.

*Mögõtte elmaradt a nagyhavas,
Mögõtte elmaradt a rengeteg,
A piacon most megállnak vele
A nagy utat járt, csendes szekerek.*

A karácsonyfa megérkezik. **Reményik Sándor** versében a karácsonyfávé nemese-dett lucfenyõ érkezése – születés.

*Vizsgálgatják növését, termetét,
Az emberek közt kézrõl-kézre jár.
Az óriás lemetszett, csonka karja,
A kis fenyõfa: karácsonyfa már.*

*Csodálkozva tekintget szerteszt
És fájón leheli ki illatát.
Egyben ünnepre felszentelnek is,
Halálraszántnak is érzi magát.*

Karácsony estéje virrasztás. Vigília. A felkészített karácsonyfa s az ajándékozás ünnepe. A karácsonyfa valahol Strasbourg környékén születhetett meg: 1605-bõl vannak róla feljegyzések. Egy legenda **Luther Mártonnak** tulajdonítja a karácsonyfa fölálását. Annyi igaz, hogy elterjesztése a német lutheránusok érdeme, akik – a katolikus rítusokkal való szembefordulásként – adtak új, keresztény értelmet a fenyõvel kapcsolatos, néphagyományban tovább élõ régi pogány germán hiedelmeknek. Néhol ma is más örökzõlddel: magyallal, fagyõnggyel, borostyánnal díszítik az otthonokat – Európa-szerte általános õsi szokás, hogy a téli napfordulót s az újévet zõlddel köszöntik.

A gyertyák s a fényszórók – a betlehemi éjszaka világossága, az ajándékok – a pásztorok s keleti bölcsék kincsei. Régebben a fenyõt nyalánksággal, almával, narancssal, aranyozott díóval, tarka papírdíszekkel ékí-

Advent – A kozmosz és az élők küldöttei az Ember körül a várakozásban

tették; tetején csillag vagy angyalkép koronázta. Gyertyáit először december 24-én este gyújtották meg, utoljára vízkeresztkor. Magyarhonban **Brunswick Teréz** állítottatott először karácsonyfát, 1825-ben.

25. 2018 évvel ezelõtt megszületett a Kised. Karácsony. Az öröm s békesség, a család s gyermekség, az otthon s szülőföld ünnepe.

*„Mily csodálatos az Isteni gondviselés,
amelyik napon a Nap született, jött a világra
Krisztus is!” – áradozott Szent Ciprián,
Karthágó III. századi püspöke, noha I. Gyula
pápa csak 350-ben nyilvánította december
25-ét a Megváltó születésnapjává. Addig az
idõpontig az ének szinte valamennyi napját
számba vették a teológusok Jézus Krisztus
születésnapjaként. A születés lehetséges történelmi idõpontja ma sem tisztázott, de az öröme egyház kivételével, mely január 6-án ünnepli az eseményt, a többi egyház elfogadta Gyula pápa döntését.*

26. **Szent István napja.** Kezdõdik a **regõlés** – a magyarság egyik legarchaikusabb népszokása. A középkorban csak regõsök, azaz királyi együtt ivók (combibatoros regales) voltak. A XVI. században a **Bornemisza Péter** által lejegyzett bájoló imádságokban merül fel először a **regõs szó** jelzőként. Szintûly e században **Heltai Gáspár** ír a regõlésrõl s a regelõ hétrõl. A sámanyok varázslásörökét a királyi mulattatók, énekmondók, a regõsök tevékenysége vitte tovább. Ósiség.

Egyetlen adat ellenpöntként az elembertelenedõ világból. 1982. december 26-án a Time magazin olvasói által választott év embere egy személyi számítógép volt...

*El-elnézlek ti hontan fenyõk,
Ti erdõ-testbõl kitépett tagok.
Hányan mondhatják el ma veletek:
Õh én is, én is hontan vagyok!*

Reményik Sándor szavával **A karácsonyfa panasz**ködik így. Egyre inkább joggal. (?)

A karácsony számomra az elsõ havon túl a mindenség örök gyõngédségû húskéje.

Boldog új esztendõt kívánva, maradok kiváló tisztelettel.

Kelt 2018-ban, Tamás napján

Híres erdélyi magyarok (1000–1990)

Sorozatunkkal 990 év erdélyi nagyjaira emlékezünk, akikrõl talán nem tudunk semmit, de õk tették naggyá Erdély kultúráját, tudományát vagy vitték el híret a nagyvilágba, s tetemes részt vállaltak az egyetemes magyar kultúra és tudomány gazdagításában. (Forrás: Magyar életrajzi lexikon, 1000–1990. Fõszerkesztõ: Kenyeres Ágnes)

Összeállította: Kuti Márta

LÁNYI ZSIGMOND (Temesvár, 1878 – Bp., 1950. dec. 24.): újságíró. A bp.-i kereskedelmi akadémián tanult, majd szülvárosában a Temesvarer Zeitung és a Temesvári Napló, késõbb Bécsben a Fremdenblatt munkatársa. Bp.-re visszatérve a Neues Pester Journal rendõri riportere, fõvárosi és törvényészi tudósítója. Egyidejûleg több külföldi lap levelezõje. 1908-tól a félhivatalos Budapesti Tudósító c. könyvomatós fõszerkesztõje, késõbb kiadótulajdonosa is. Az

I. világháború alatt Tisza István megbízásából magán távirati irodát hozott létre. Ugyanekkor a Magyar-Osztrák-Német Gazdasági Szövetség ügyvezetõje. A háború után Ottlik Györggyel együtt a Népszövetség francia nyelvû évkönyvét szerkeszti. 1924-tõl a Friss Újság fõszerkesztõje, 1929-tõl egyúttal a Neues Politisches Volksblatt fõszerkesztõje is. Ugyanebben az idõben vezette a Neues Wiener Abendblatt bp.-i szerkesztõségét. 1908-ban alapította meg a külföldi tudósítók szindikátusát, s ennek elõbb fõtitkára, 1917-tõl 1932-ig elnöke. Több konzervatív szemléletû német nyelvû,

politikai tárgyú munkája jelent meg. – F. mûvei: Politische Strömungen (Wien, 1907); Das Balkanproblem (Wien, 1907); Der Dualismus und der wirtschaftliche Ausgleich (Wien, 1910).

EÕSSI ANDRÁS; ÕSI (? – 1598-1602 között): székely főnemes, a szombatosok szektájának alapítója Mo.-on. Nem iskolázott teológus, de sok teológiai munkát írt (szombatos káté, imakönyv stb.), amelyek kéziratban maradtak. Péchi Simont, a késõbbi erdélyi kancellárt és a szombatosok támaszát fiává fogadta. – Irod.: Kohn Sámuel: A szombatosok (Bp., 1889).

Elmúlt karácsonyok emléke

Van, aki nagyon szereti és várja az ünnepeket, és van, aki kevésbé, de vajon mit mond erről egy olyan személy, aki már 85 karácsonyt megélt? Keresztes Rozália 1933 telén született, és Szabédon nőtt fel. Ezen a helyen találta meg a szerelmet, itt lettek gyermekei, unokái és dédunokái is.

Szikszi Ibolya Tünde

– Milyen volt a karácsony a huszadik század derekán a Maros-Mezőségen, amikor Ön még kislány volt?

– Amikor még kislány voltam, édesapám minden évben elment az erdőbe, és hazahozott egy fenyőt. Édesanyám sós perccet és kis kerek porhanyós süteményt sütött, amit aztán megkötöttünk cérnával és felaggattunk a fára a testvéreimmel. A süteményen túl még dió és alma is került, illetve krepp-papírból készítettünk lánc alakú díszeket. Tulajdonképpen ennyiből állt a karácsonyom, ugyanis szegény családból származom, édesapám beteges volt, nehezen tudott dolgozni. Kilencen voltunk testvérek, ebből ketten még gyermekként meghaltak, egyik lánytestvéremet pedig örökbe adták a szüleink egy gazdagabb rokonnak, hogy esélye legyen egy jobb életre. Egyik fiútestvéremet fiatalon elvitték a második világháborúba, ahonnan sosem tért haza. A szegénység miatt nagyon egyszerű volt a karácsonyunk, a karácsonyfa alá csak akkor került ajándék, ha egyik gyerek kapott valamit a keresztszülőktől. Ruhát sosem vásároltak a szüleink, édesanyámnak volt egy varrógépe, és azzal készített egy-két rongyot, amit tudott. Cipőt is ritkán vettünk. Sokszor vártuk, hogy az egyik testvér hazajöjjön az iskolából, és a másik megkapja tőle a cipőjét, hogy ő is útnak indulhasson. Sokszor az asztalra is alig volt mit tenni annyi éhes szájnak. Emlékszem, volt egy kis asztalunk, ahol csak mi, gyerekek ettünk. Édesanyám megcsinált egy adag puliszkát és egy adag rántottát. Szinte mindennap azt ettünk. A karácsony mindig a változás ideje volt, mert olyankor került az asztalunkra töltött káposzta, csirke és kalács is. A sorsunk akkor fordult jobbra,

amikor az idősebb fiúk nőttek egy kicsit, és el tudtak menni szolgálni egy gazdához. Attól kezdve, hogy pénz jött a házhoz, a karácsonyunk is könnyebb lett.

– Mik voltak a családi szokások akkoriban?

– Gyerekkoromban mindig otthon voltunk az ünnepekkor, és vendégeink sem jöttek. Édesapám mondott egy mesét, egy verset, azzal szórakoztatott minket. Sosem felejttem el azt a pillanatot, amikor kiment a ház elé, és hangosan elkezdte énekelni a Mennyből az angyalt. Gyerekként jót neveltünk rajta, megmaradt nekünk. Később, miután konfirmáltunk, a szüleink mindig templomba küldtek karácsonykor. Mikor még nagyobbak lettünk, bállokba jártunk. Akkor már karácsonyfánk sem volt. Valahogy nem volt rá igényünk.

– Mit jelent Önnek a karácsony?

– A karácsony fontos számomra, ugyanis egy karácsonyi bálon kezdett el udvarolni nekem János, aki aztán a férjem is lett. Elég hosszú története van annak, hogy hogyan is találtunk egymásra. Még előtte volt egy másik udvarlóm, aki elment katonának, háttér volt. Egyszer kaptam tőle egy levelet, amiben az állt, hogy ott, ahol épp szolgál, van egy család, amelyiknek a lánya pont velem egyidős, és gondolkodik azon, hogy elveszi őt. Írtam is neki választ, közöltem vele, hogy vegye csak el, engem pedig felejtse el. Pár nappal később érkezett egy bocsánatkérő levél, amiben az állt, hogy nem gondolta komolyan a dolgot, részeg volt, amikor feladta a levelet. Ez azonban már nem érdekelt engem, eldöntöttem, hogy többet nem beszéllek vele. Jánosra először akkor figyeltem fel, amikor átjött a testvéremhez beszélgetni. Annak idején együtt voltak tengerész katonának, és azután is tartották a kapcsolatot, miután leszereltek. Voltál már úgy, hogy valakit hallottál beszélni, és abból leszűrted, hogy mennyire jó ember? Én pont így jártam Jánossal. Még a bál előtt sikerült lenyűgöznie.

– Milyenek voltak a Jánossal töltött első karácsonyok?

– A karácsony nekünk mindig a gyerekekről szólt. Volt karácsonyfánk, és mindig kap-

tak kisebb ajándékokat is, mondjuk egy cipőt vagy egy szalagot. Az én nagyszüleim szegények voltak, de a gyermekeim már a nagyszülőktől és más rokonoktól is kaptak apróságokat. Sosem felejttem el azt, amikor a

hiába várnak ébren, az angyal csak akkor látogat el hozzánk, ha alszunk.

– Hogyan viselték azt, amikor a gyerekek elkerültek a háztól?

– Elég jól, ugyanis azután is tartottuk a

2002 karácsonya – Rózsa néni, János bácsi és a dédunokájuk

lányom kapott ajándékba egy rongybabát, és János készített neki egy kis ágyat, amit a fa alá rakott. Akkor igazán boldognak láttam a lányomat, nagyon örült neki. A karácsony egyébként mindig arról szólt nálunk, hogy próbáltuk az ágyba hessegetni a gyerekeket, hogy jöhessen az angyal. Ők azonban annyira izgatottak voltak, hogy nem akartak lefeküdni. Ilyenkor János azt mondta nekik, hogy

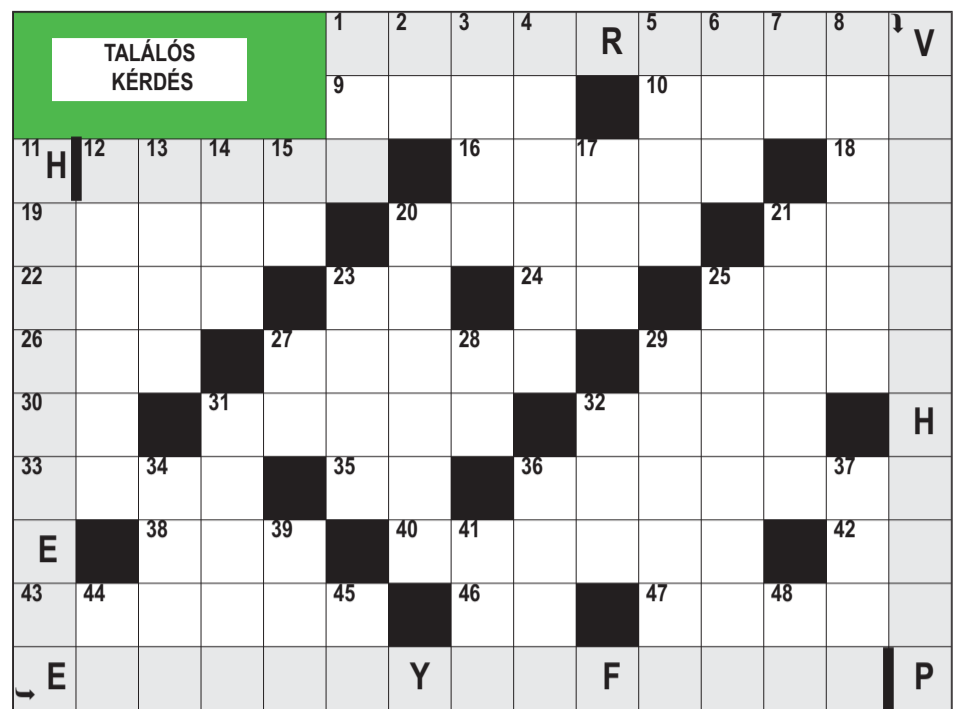
kapcsolatot. Hamar születtek unokáink, és kialakítottunk egy karácsonyi szokást. Karácsony szombatján mindig feldíszítettük a fenyőfánkat, és betettük alá az unokáknak szánt ajándékokat. Amikor ellátogattak hozzánk és ezeket megkapták, mindig nagyon örültek. Másnap mi mentünk át hozzájuk, hogy megnézzük, milyen fenyőfát hozott nekik az angyal. Általában akkor is vittünk még valami finomságot, azt megették, közben beszélgettünk és karácsonyi énekeket énekeltünk. Szép évek voltak ezek. Akkoriban más idősebb párokkal is összeültünk az ünnepekkor, a férfiak römiztek vagy kártyáztak, mi, nők pedig beszélgettünk. Olyan is volt, hogy színházba mentünk karácsonykor. Több jelentkező is akadt, így busszal vittek és hoztak minket. Na, akkor aztán nagyon kicsicomáztuk magunkat. Örültünk annak, hogy kicsit kikapcsolódhatunk.

– Hogyan telnek a karácsonyok az utóbbi években?

– János már több mint 10 éve eltávozott az élők sorából, azóta egyedül töltöm az ünnepeket. Van egy kis műfenyőm, amit minden évben feldíszítek, aztán általában televíziót nézek vagy olvasok. Az első karácsonyok nagyon nehezen teltek a férjem nélkül, de már megszoktam az egyedülletet. Van, hogy a gyerekek és az unokák meglátogatnak, viszont nekik is megvan a saját életük. A dédunokáimat még ritkábban látom. Ha szabadidejük van, ők inkább a velük egykorúakkal találkoznak, ennek ellenére nem unatkozom. 9 éves voltam, amikor édesanyám megbetegedett, és a család legidősebb lányaként nekem kellett kenyeret dagasztanom és kemencében sütnöm. Azóta állandóan dolgozom, a gyerekkorom hozadéka, hogy nagyon tudok küzdeni. Most 85 éves vagyok, azonban nincs egy nyugodt napom sem. Amennyire az erőm engedi, dolgozom a ház körül, rendezem az állatokat, ezt-azt termeszek. Ügyelek arra, hogy mindig tele legyen a kamrá, sőt a rokonoknak is tudjak adni. Ettől úgy érzem, hogy még van értelme élnem.

2003. január – Rózsa néni dédunokájával

VÍZSZINTES: 1. Az idézet első része. 9. Kortyolnivaló. 10. Sturm und ... (irodalmi irányzat). 11. Ravel zeneműve. 16. Házhely. 18. A gallium vegyjele. 19. Imádkoztatok! (latin). 20. Spanyol férfinév. 21. Sporttrikó. 22. Olasz pénz volt. 23. Szintén ne. 24. Kutya. 25. Hozzáad. 26. Német névelő. 27. Felfelé nagy. 29. Svájci város. 30. Forrasztófém. 31. Dravida nép. 32. Erőd régi része. 33. Felvidéki folyó. 35. Japán város. 37. Német határozatlan névelő. 40. Ritka női név. (dec. 1.). 42. Hatalmában tartó. 44. Heyerdahl papiruszhajója. 45. Az igazságszolgáltatásra vonatkozó. 47. Tojás (német). 49. Egy szláv népre jellemző. 51. Szó a Halotti beszédből.

FÜGGŐLEGES: 1. A Balaton folyója. 2. Igeképző. 3. Becézett Katalin. 4. Ilyen bútor is van. 5. Martin ... (Jack London). 6. Horvát sziget. 7. A bárium vegyjele. 8. Marx társa (Friedrich). **11. Az üzenet befejezése.** 12. ... Fallaci (riporter író). 13. Svéd férfinév. 14. Baszk terrorszervezet volt. 15. Skálahang. 17. Gyulladás. 20. Alba ... (Székesfehérvár). 21. Angol filmsztár (Roger). 23. Uncle ..., USA-szimbólum. 25. Trágyázni kezd! 27. Anya egyik becézése. 28. Árvita. 29. Kelta istenek lakhelye. 31. Oktat. 32. Japán város. 34. Monda. 36. Ceruza. 38. Vaj van ilyen. 39. Az USA úrhivatala. 41. Agnus ... (Isten báránya). 43. Tomszki páros! 46. Védelméz. 48. Görbe szakasz. 50. Zivatar kezdődik!

L.N.J.

VÍZSZINTES: 1. A kérdés első része. 9. Kiabálgat. 10. Magyar foci-kapus (József). 12. A felelet. 16. Növényzet nélküli. 18. Néma gésa! 19. Levegőt igénylő. 20. Viselkedésmód (rég). 21. Páratlan pasas! 22. Gumi-tömlő. 23. Báránnyang. 24. Jegyzetel. 25. A szabadba kerget. 26. Japán vallás. 27. Erika. 29. Etiópiai fennsík. 30. Európa-kupa (röv.). 31. Hangjegyzés. 32. Nem sztereó. 33. Orvosilag megfelelő. 35. Vonalzóféle. 36. Verbunkzene-szerző (János). 38. Az ottanit. 40. Athéni törvényhozó volt (i. e. VI. század). 42. Francia arany. 43. Kétszemélyes kerékpár. 46. Rövid sánc a sakkban. 47. Baracs szerelme (Szirmai; Mágnás Miska).

FÜGGŐLEGES: 1. A hidrogén és a rádium vegyjele. 2 Air India (röv.). 3. Fehér foltos homlokú ló. 4. Haldoklás. 5. Gyors lábú vadászkutya. 6. Jogvita. 7. Disznólak. 8. Ehetővé lesz a hússzelet. **11. A kérdés második része.** 12. Marosvásárhelyi téka. 13. Algériai város. 14. Krivoj ..., ukrán város. 15. Bombaszilánkok! 17. Arcszín lehet. 20. Súlyos helyzetből kiszabadítás. 21. Vashegyű cövek. 23. Sakkparti befejezése. 25. Pap, a káptalan tagja. 27. Téli csapadék. 28. A gallium vegyjele. 29. Román üdülőváros. 31. Aki először csinál valamit. 32. Rossz (francia). 34. Harckocsi. 36. Szövőszék (angol). 37. Pótol, hosszabbít. 39. Tíz (angol). 41. Idegen női név. 44. Ante meridiem (röv.). 45. A mangán vegyjele. 48. Skálahang.

L.N.J.

IDÉZET 1.		...FUTÁSA (VÖRÖSMARTY)	D.AMER. FÜVES PUSZTA ODARGYELVE	ELEKTROKARDIOGRÁFIA (RÖV.)	TUPOLJEV REPÜLŐGÉPE	FORTÉLY	SKÁLAHANG MASZEK IPAROS	HALOGÉN ELEM	LÉTEZIK	A JÓD ÉS A FOSZFOR VEGYJELE	SEMMIKOR	NÉVELŐ SZÉT-HULLATÓ	ÁLLATI FEKHELY	KÉZZEL TART	AZ EGYIK TOLSZTOJ	
Sören Kierkegaard dán filozófus egyik szentenciáját idézzük a rejtvény fősoraiban		A														L
	ÓRÓMAI SZÁMOLÓ-TÁBLA							KÖNYVET FORGAT A VÖRÖS BOLYGO					PÉNZ (CIGÁNY) UKRÁN NEMZETI TANÁCS			
	INGAMOZGÁST VÉGEZ SZÜKSÉGES				...DE VALERA (R POLIT) ...EKBERG (SZÍN.NŐ)					CSALI KERÜL RÁ ...GARBO (FILMSZTÁR)						ÉSZAK (RÖV.) HOROGRA HÚZZÁK
IDÉZET 2.	M	PETRARCA MÚZSÁJA	KÁRTYASZÍN PILLANGÓ (RÉG.)		VÉGTAG RÉSZÉ TÖRÖK VÁROS				FELVIDÉKI FOLYÓ BEC. GRIGORIJ							AKRÓM VEGYJELE SZÜL AZ ÁLLAT
	VELE SZEMBEN			TANKBELSŐI RACHMANINOV-OPERA		DUBLIN LAKÓJA FÁBA VÉS		GÖRÖG AUTÓJEL ANTIK			ADY EGYIK ÁLNEVE PARIPA		REG ÉS ... (ARANY) SHAKESPEARE-KIRÁLY			
	KELTA NYELV ÉS NÉP			CSILLAGÁSZ TALPPONT LEVEGŐT IGÉNYLŐ		STENDHAL-HÓS (JULIEN) ERŐSEN TAPADÓ						MOHAMED ISTENE A FÜBEN REJTŐZIK				
	KETTŐS			M. KÖLTŐ (LÁSZLÓ) SOKSZOR HIÁNYZIK			A SZABADBA TASZÍT RAVASZDI					FR. SZEMÉLYNÉVMÁS VASÚTI JÁRDA				
	ÉLETEM APADÓ... (ADY-VERS)		OLASZ EXKURZS RÓMAI KETTŐ			SVÁJCI VÁROS ... CAPONE (GENGSZTER)				AZ EGYIK SZÜLŐ F. BAUM VÁRAZSLÓJA				IGE-KÉPZŐ JAPÁN VÁROS		
	TEACSEPEKI ...PACINO (SZÍNÉSZ)		TOJÁSHIM-ZÓ ESZKÖZ DÖNTETLEN A SAKKBAN		ÓGÖRÖG PIACTÉR KIS MÉR-TÉKBEN				ZENEDRÁMA TÜZET ÉLESZT						SEMÉLYNÉVMÁS RAGADOZÓ HAL	
		KURJANT-GATÓ FRANCIA VÁROS			FORMAI NÉMET FESTŐ (WILHELM)				DAMASZKUSZ LAKÓJA KÖZHELY, SZÓLAM				SZIKLA-RÉSZ KELETI HANGSZER			JAPÁN VÁROS
	ÁBRAHÁM... (BIBLIAI DÍSZHELY)		...DEREK (SZÍN.NŐ) FORMA		TOVA FONALAT ERŐSÍT	OROSZ IGEN A TEA ALKALO-IDJA		ÉS NÉLKÜL KÉSZ! NÖVÉNYI ROST		A FIAT VÁROSA BECÉZETT RÓBERT						
	MARGARIN-MÁRKA		VASALÓ FRANCIA TERÜLET-MÉRTEK				CSILLÁMOS AGYAG-MÁRGA TESTRÉSZ!				HÁLÓ KÁLIUM-HID-ROXIL (SZIM-BÓLUM)					EZTI SZABÁLYOS ZÁRT GÖRBE
	JÓKAI-HÓSNÓ (FEKETE GYÉMÁNTOK)			MONDA FRANCIA SZEMÉLYES NÉVMÁS			KÁROMKO-DÁS ZOKOG					KÖZKATONA KIPLING KÍGYÓJA				
	MAGAS, MEREV NÖ-VÉNY		SHAKES-PEARE LÉGI SZELLEME FÉLÉVI			TÖMEGES PUSZTÍTÁS LITER (RÖV.)			LÁBIZÜLET GRAMM (RÖV.)					FELVIGYÁZÓ		
	L.N.J.							REPÜLŐ-GÉPEK HARCA						NULLA		

A december 21-i rejtvényeink megfejtése: 1. Az önteltség az az érzéstelenítő, ami tompítja az ostobaság kínjait. 2. Nem az a fontos az életben, amit kapunk, hanem az, amit adunk.

RMDSZ

Boldog új évet kívánok!

Csép Éva Andrea
parlamentí képviselő

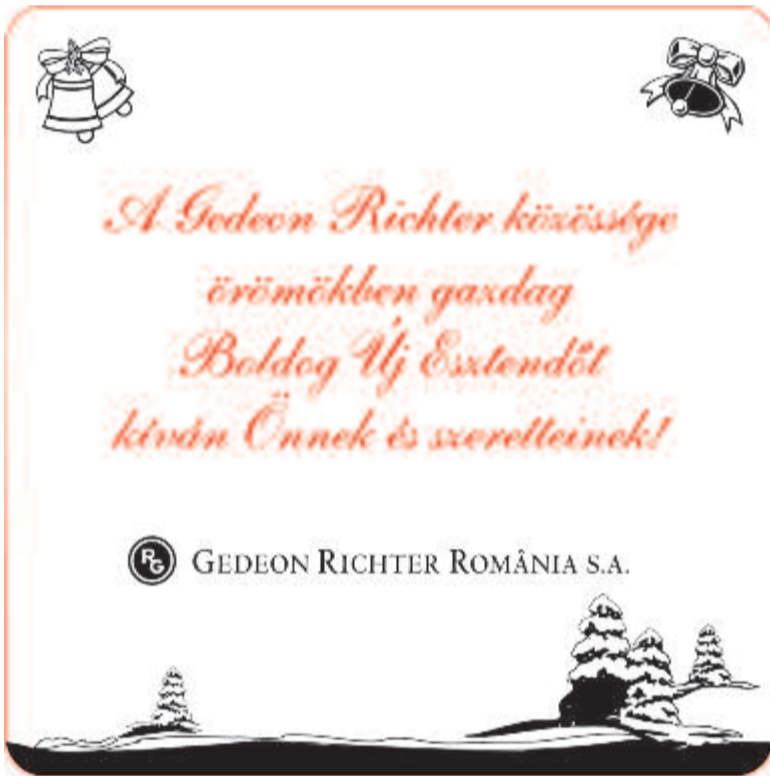

B. ú. é. k!

**Kedves marosszentgyörgyiek!
Kedves Felebarátaim!**

Jézus születésének ünnepe ébressze fel ismét bennünk az örök élet reményét, emlékeztessen mindannyiunkat Isten határtalan szeretetére, és hozzon életünkbe még több türelmet és elfogadást egymás iránt!

Szeretettel,
Sófalvi Szabolcs polgármester,
Birtalan István alpolgármester

*A Gedeon Richter közössége
örömbölkben gazdag
Boldog Új Esztendőt
kíván Önnek és szeretteinek!*

GEDEON RICHTER ROMÂNIA S.A.

Az év végéhez közeledve fontos köszönetet mondani mindazért a bizalomért, amellyel egész év során megtisztelték.

Az **Azomures** munkaközössége áldott, meghitt ünnepeket és szakmai megvalósításokban bővelkedő új évet kívánt!

Boldog Új Évet kívánunk!

AZOMURES
AZ OMRODIA COMPANY

REVELION SZILVESZTER 2019
LUNI, 31 DECEMBRIE 2018, ORA 21.00
HÉTFŐN, 2018. DECEMBER 31-ÉN 21 ÓRÁTÓL

**PIAȚA VICTORIEI
GYŐZELEM TÉR**

FOC DE ARTIFICII ORA 00.00
TŪZIJÁTÉK ÉJFÉLKOR

INNA™
GLOBAL RECORDS
SOUNDS DIFFERENT

KÁLLAY SAUNDERS BAND (HUN)

ORA 21.00 - DJ ANDREI CHELBEZAN

Primăria Municipiului Târgu Mureș vă așteaptă cu drag!
Marosvásárhely Polgármesteri Hivatala szeretettel várja önöket!

Târgu Mureș 88,21 Szovta 102,11
Marosvásárhely r . a . d . i . o
Bucovina

Radio Gaga

Reghin 94,721 Sibiu 104,31
Sălaj 94,721 Băncușeni 104,31

atlasfm
106.4 FM
TG. MUREȘ

GREAT MUSIC FOR A GREAT CITY!

AtlasFmMures • atlasfm@kptv.ro

Spălătorie și detailing auto
Beltrand

autómosó és -kozmetika

- külső-belső tisztítás
- kárpittisztítás, polírozás, viaszozás
- szőnyegmosás

**Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.**

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

Kabaré
2018-2019-es évad

r.a.d.i.o
GATA
bemutatóprózá

Cabaret
stajlusas 2018-2019

GRUPPEN-HEB

Ira: Molnár Tibor „Tajbí” és Nagy István

Nem vagyOK egészen 100%AS

Főlégi:
Nagy István • Kárp György • Nagy Péter •
Biluska Annamária • Csiki Hajnal
Tóth Kati

Zene munkatárs: Nyágyai István • Hang-és fény-technikai: Göllner Károly
Producer: Hompót Szilárd
Rendezte: Nagy István

Helyszín és időpont:
**Marosvásárhely, Kultúrpalota.
2019. Január 6. Vasárnap este 7 óra.**

Oligraf • FONCO • SOPY GROUP • DIEGO • LAGS • LEICO • NÉPÚJSÁG • Székelyvárosi krónika • Multimediaspek

GUTENBERG
KIADÓ • NYOMDA • KÖNYVESBOLT

Victoria Pătrașcu
MESEPÖRGETTYŰ
Öt tótágast állt mese

Illusztrálta: Kürti Andrea
Fordította: László Noémi

GUTENBERG KIADÓ
17 x 25 cm / 52 oldal

7% kedvezmény

Meglehet, még nem hallottatok pingonautákról vagy tollas sünökről. De talán tudjátok, milyen rossz jegyet kapni vagy olyasmire törekedni, ami nem megengedett a számotokra. Ebben a kötetben összefonódik e kettő: játékos és szokatlan szereplők kerülnek számunkra ismerős helyzetekbe, és arra buzdítanak, hogy útra keljünk, merjünk, és tekintsünk a látszatok mögé. Hisz csak egy kis Álminra van szükség a dolgok működésbe hozásához!

A könyv kedvezményesen megvásárolható a Gutenberg Könyvesboltokban és a www.gutenbergkonyvesbolt.ro webáruházban.

GUTENBERG KÖNYVESBOLTOK

Csíksereda: Petőfi Sándor utca 4. sz., tel.: 0752-031310 gutenbergkonyvesboltcsiksereda
Székelyudvarhely: Márton Áron tér 8. sz., tel.: 0752-032201 gutenbergkonyvesboltsekelyudvarhely
Marosvásárhely: Rózsák tere 57. sz., tel.: 0752-032950 gutenbergkonyvesboltmarosvasarhely

NYITVATARTÁS: hétköznap 8.00-20.00, szombaton 9.00-15.00

**Marosvásárhely
Polgármesteri Hivatala**
versenyvizsgát hirdet

az Iskolaigazgatóság adminisztrációs kiadások költségvetésének összehangolási, ügykezelési és nyomkövetési osztályán III-as besorolású, legfelsőbb szakmai fokozatú referensi végrehajtói köztisztviselői állás betöltésére.

A versenyvizsgára (írásbéli vizsga) az intézmény székhelyén (Marosvásárhely, Győzelem tér 3. szám) kerül sor **2019. január 29-én 10 óráig.**

Az interjú időpontja a későbbiekben kerül kihirdetésre.

A jelentkezési iratsomót 20 napon belül lehet benyújtani, azután, hogy a felhívás megjelenik Románia Hivatalos Közlönyének III. fejezetében, és a 2008. évi 611-es számú kormányhatározat 49-es cikkelyének 1-es bekezdésénél előírt okiratokat kell tartalmaznia.

A Hivatalos Közlönyben közzétett felhívás információit, a meghatározott bibliográfiát és a munkaköri leírásban megszabott feladatköröket az intézmény székhelyén és hivatalos honlapján (www.tirgumures.ro) teszik közzé.

Az iratsomók átvételére vonatkozó tájékoztatás és kapcsolattartás: Marosvásárhely, Győzelem tér 3. szám, 85-ös iroda, 0265-268-330-as telefonszám, 165-ös mellék, resurse@tirgumures.ro, kapcsolattartó Soaciu Katalin tanácsos.

Dr. Dorin Florea polgármester

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

REDÓNYÖK, SZALAGFÜGGÖNYÖK, GARÁZSKAPUK és egyéb árnyékolástechnikai cikkek, automatizált változatok nagy választékban. Tel. 0265/266-425, 0265/511-439, 0745-379-638. (sz.)

TERMOPÁN ablakokat, ajtókat gyártunk és szerelünk német REHAU profilokból. Tel. 0265/266-425, 0265/511-439, 0745-379-638. (sz.)

A MAROSVÁSÁRHELYI REFORMÁTUS TEMETŐ teljes körű ellátást biztosít a segélyből (koporsó, szállítás, balzsamozás, temetkezés). Telefon: 0265/215-875, 0365/448-734, 0749-073-534. (60848)

A TIMKO PÉKSÉG ELÁRUSÍTÓKAT alkalmaz a következő programmal: hétfőtől szombatig, hétfőtől péntekig és csak szombatra. Bővebb információ az üzletvezetőktől: központi és Unirii övezet: Annamari, tel.: 0756-128-308; Tudor övezet: Andi, tel.: 0756-128-312; November 7. és meggyesfalvi övezet: Lilla, tel.: 0756-128-311. PÉKEKET is keresünk. (63065-I)

BELGYÓGYÁSZATI RENDELŐ – prof. dr. INCZE Marosvásárhelyen, a Tudor Vladimirescu u. 21/A szám alatti rendelőben naponta rendel. Előjegyzés a 0265/265-112-es telefonszámon 9-15 óra között. (1/187)

MAGYARORSZÁGRA, SÜTŐIPARI KFT.-hez sürgősen alkalmazunk SÜTŐIPARI DOLGOZÓKAT 2019. januári kezdéssel. Kiemelkedő bérezés. Érdeklődni a 0745-111-103-as telefonszámon. (20802-I)

VARRODA DOLGOZÓKAT alkalmaz. Tel. 0742-298-872. (20815)

SÍTÁBOR

Az **OUTWARD BOUND-SÍTÁBOR** azoknak a GYEREKEKNEK szól, akik kezdő vagy középaladó szinten síelnek. A síoktatást szakképzett oktatók biztosítják, felosztva a résztvevőket csoportokba a sítudásuk szerint. Célcsoport: 9-14 éves iskolások, akik kezdő vagy középaladó szinten síelnek.

Meghirdetett periódusok:

2019. január 2-7.

2019. január 29. – február 3.

2019. február 4-9.

Érdeklődni és iratkozni december végéig az info@outwardbound.ro e-mail-címen vagy a 0769-224-290-es telefonszámon lehet. (sz.-I)

AUTOMATA MOSÓGÉPEK, MOSOGATÓGÉPEK, mikrohullámú sütők, porszívók, főzőlapok, sütők javítását vállaljuk az ügyfél lakásán, bárhol Maros megyében. Kelemen szervíz. Tel. 0265/243-294, 0745-560-092. (16/427)

MEGEMLEKEZÉS

A sír sok mindent elfed, bú, örömet, fényt, szerelmet, de ki gyermekét szerette, gondját a sír el nem temette.

Emlékezzünk és emlékeztetünk **GERGELY ÁRPÁDRA**, leányára, **LÖRINCZI CSILLÁRA** (Gergely) haláluk évfordulóján. Szeretteik. (3/330-I)

Fájó szívvel emlékezzünk a paniti születésű **NAGY JÁNOSRA**, aki egy éve, december 28-án reggel 7 órakor megszűnt élni. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Bánatos felesége, lánya, veje, három unokája és kicsi dédunokája, valamint anyósa. (5/442)

Kegyelettel, fájló szívvel emlékezzünk december 28-án a gernyeszei **SZOTYORI MIHÁLYRA** halálának 5. évfordulóján. Áldott emlékét és a vele töltött szép perceket örökre megőrizzük. Szerettei: leánya és imádott unokája. Nyugodj békében! (19/551-I)

Megpihenni tértél, fájdalmas elhagyva, melyet reménykedve viseltél magadban. Kegyetlen a sors, és hamar elvett tőlünk, de a szíved itt maradt közöttünk. Szomorú szívvel emlékezzünk december 30-ára, amikor a halál elragadta a drága jó férjemet, az andrásfalvi születésű **MAGOS ALBERTET** halálának második évfordulóján. Emlékét őrizi bánatos felesége, Irénke és három lánya, nevelt fia és családja, valamint unokái. Nyugodj békében! (6/446)

A marosvásárhelyi G-ral Avramescu utca 4. szám alatti székhelyű **Mureş Insolveny SPRL** – adószám: RO13577109 –, az újraszerveződés alatt álló **Izorep Kft.** csődbiztos

újabb nyilvános árverést szervez

az adós cég következő vagyontárgyainak értékesítésére: Raktár utca 7B szám alatti terület, rajta betonkeverő állomás, speciális építmények, betontelep, régi betonállomás, SIMI BSA51 típusú betonállomás. Kikiáltási ár 2.000.000 lej, az ár nem tartalmazza a héát. Az árverést **2019. január 4-én 13 órától** tartják a csődbiztos székhelyén – Gen. Avramescu utca 4. szám –, és azonos időpontban megismétlik minden pénteken, a javak értékesítéséig.

Az árverésen azok a magán- és jogi személyek vehetnek részt, akik megvásárolják a feladatfüzetet, kifizetik a kikiáltási ár 10%-ának megfelelő részvételi garanciát és a részvételi díjat 24 órával a licit kezdete előtt. A javak megtekinthetők naponta 11-14 óra között az adós cég székhelyén. Bővebb tájékoztatás a 0265/269-700, 0265/261-019 vagy a 0745-146-096-os telefonszámon.

**A hirdetési rovatban
megjelent közlemények,
reklámok tartalmáért
a hirdetésfeladó
vállalja a felelősséget!**

LAKÁS

ELADÓ ház telekkel Mezópanit 124. szám alatt. Tel. 0752-164-084. (9/180)

ELADÓ ház Galambodon. Tel. 0265/261-023. (11358)

ADÁSVÉTEL

VESZEK régi festményeket, képkereket, antik bútorokat és bármilyen régiséget. Tel. 0731-309-733. (22/484)

ELADÓK: érmes házi bor (fehér és vörös), 32 lapos tárcsa, 3 borona jó állapotban, vegyszerező (8 méter széles), 400 kg-os felfüggesztett műtrágyaszóró. Tel. 0365/455-460, 0728-838-755. (5/191)

ELADÓ egy fedett sírhely a maroszentgyörgyi temetőben. Érdeklődni a 0742-133-038-as telefonszámon 8-19 óra között. (2/462-I)

ELADÓ bor és szilvapálinka. Tel. 0265/222-267. (4/459-I)

ELAJÁNDÉKOZNÉK egy kis testű kutyát egészségügyi könyvvel, az oltást megkapta. Tel. 0744-573-699. (13/545)

ELADÓK 120,160,180 kg-os disznók, 8 lej/kg. Tel. 0265/323-361. (16/548)

ELADÓ Szászrégenben három bontott csempekályha, két nagyobb, egy közepes méretű. Érdeklődni a 0743-548-101-es és a 0744-775-177-es telefonszámon. (mp.-I)

ELADÓ kulcsrakész emeletes ház Szentkirályon, a Räsáritului negyed mellett; kiváló ár, 10 ár telek. Hívja Tibort a 0741-791-290-es telefonszámon. (4/394-I)

I. OSZTÁLYÚ garzon eladó Marosvásárhelyen, a Kárpátok sétányon. Ára 34.000 euró. Tel. 0755-911-482, 0745-330-565. (8/315-I)

ELADÓ 3 szobás, magasföldszinti, felújított lakás a Gyémánt piacnál előnyös áron. Tel. 0755-505-301. (13/505-I)

AZONNAL ELADÓ egy kétszobás lakrész harmadik emeleten. Tel. 0751-368-172. (24/556)

MINDENFÉLE

FÉMSZERKEZETI MUNKÁT vállalok: kapu, garázsajtó, ablakrács stb. Tel. 0744-966-747. (9100)

HŰTŐK javítása lakásán, garanciával. Tel. 0748-020-050. (8/178)

Soha el nem múlt szeretettel emlékezünk **KELEMEN JÓZSEFRE** (Jocó) halálának 2. évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Szerettei. (6/466-I)

Álmodtunk egy öregkort, gyönyörűt és szépet, de a kegyetlen halál mindent összetépett. Az emlékezéshez szeretet kell, s akit szerettünk, soha nem feledjük el. Szomorú szívvel emlékezünk **KAKASI KÁROLYRA** halálának 13. évfordulóján. Szép emlékét örökre szívünkbe zárjuk. Szerető hozzátartozói: felesége, két fia, lánya, menyei, veje és az unokák. (3/402)

Az idő elmúlhat, szállhatnak az évek, míg élünk, velünk lesz drága emléked. Fájdó szívvel emlékezünk a vadadi **KISS GYULÁRA** halálának 5. évfordulóján. Szerettei. (3/495)

Kegyelettel emlékezünk **ZÓLYOMI SÁNDORRA** december 29-én, halálának 2. évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Szerettei. (1/523)

Emlékeztünk december 26-án id. **SZATHMÁRI JÓZSEFRE** halálának első évfordulóján. Nyugodjál békében, drága édesapám! Karácsonyunk azóta is szomorú, de örökké szívünkben élisz. Fiaid: Jocó, Attila, unokáid: Zsolt, Kati, valamint testvéreid. (17/549)

Szoró szívvel emlékezünk december 31-én a vármezői özvegy **LOKODI MIKLÓSNÉ-RA** született **SZÁNTÓ ERZSÉBET** halálának első évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Szerettei. (22/554)

Soha el nem múlt fájdalommal emlékezünk december 31-én a szeretett férjre, édesapára, nagytatára, id. **ERCSE ISTVÁNRA** halálának 16. évfordulóján. Szerettei. (23/555-I)

A régmúlt idő távlatából is szeretettel gondolok férjemre, **HARKÓ ANTALRA**. Béke legyen a lelkeddel! Felesége, Kati. (25/557-I)

VISSZASÍRJUK

*Nem csörög a telefon
nem hívsz rég már minket
a virtuális világ sem
hozza élő képed.*

*Elköltöztél tőlünk
egy olyan világba,
hol földi dolgoknak
nincsen már hatalma.*

*Csak csönd és emlékezet
varázsigezete
villantja fel lényed,
mosolyod mindegyre.*

*Hat év telt azóta,
hogy eltemettünk téged
kis fiad, kis lányod
már felnőtté érett.*

*Könnyfátyol borítja
remegő szemünket
amint szívszorongva
említjük nevedet.*

*Visszasírjuk gyakran
a kedves percekét,
amit önfeledten
tölthettünk el veled.*

2019. január 3-án lesz hat éve, hogy a hollandiai Vlaardingenben fiatalon elhunyt **KOLOZSVÁRI JÓZSEF A.** Fájdó szívvel, örök szeretettel őrizzük emlékét. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Felesége, két gyermeke, édesapja és élettársa. (5/395)

A búcsú nélküli elválás fájdó emlékével gondolunk életünk legszoróbb napján, december 29-én **FARAGÓ SÁNDORRA** halálának 3. évfordulóján. Drága emlékét szívünkben őrizzük. Felesége és a család minden tagja. Nyugodj békében, Sanyi tata! (6/519-I)

ELHALÁLOZÁS

Megtört szívvel tudatjuk, hogy **ADAMOVITS (NAGY) ÉVA** a drága édesanya, nagymama, rokon és barát, életének 76. évében visszaadta lelkét a Teremtő-jének. Temetése december 28-án 14 órakor lesz a református temetőben. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

Unokái: Zsuzsi, Péter és hozzátartozói. (28/524-I)

Szoró szívvel tudatom, hogy szeretett testvérem, **ANTAL SZIDÓNIA** a mozivállalat volt nyugdíjas dolgozója életének 79. évében elhunyt. Temetése december 24-én volt a református temetőben.

A gyászoló család. (5/537-I)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy drága szerettünk, a mezőbergenyei születésű

özv. **NAGY ISTVÁNNÉ** szül. Soós

életének 92. évében csendesen megpihent. Temetése folyó hó 29-én délután 1 órakor lesz a mezőbergenyei református ravatalozóból.

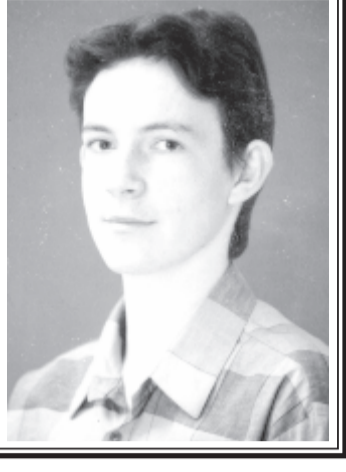
Gyászoló szerettei. (14/546-I)

Ne tudja meg soha senki, hogy a szívnek meghasadni mosolyogva is lehet. Ha a fa veszít is ágat, jön a tavasz, hoz helyette szárat, de ha a szívet ilyen bánat érte, fájdalomnak soha nem lesz vége.

Szoró szívvel emlékezünk drága gyermekünkre, **KISS MIKLÓS LEVENTÉRE** halálának 20. évfordulóján.

Bánatos szülei és testvére, Zsolt. (6/396)

*Nem vársz már minket ragyogó szemekkel,
nem örülsz már nekünk szerető szíveddel.*

*De egy könnycsepp a szemünkben
Érted él,
egy gyertya az asztalon Érted ég.
S bennünk él egy arc, egy végtelen szeretet,
amit tőlünk soha senki el nem vehet.*

*Telhetnek hónapok, múlhatnak évek,
szívükből szeretünk, nem felejtünk Téged.*

Fájdó szívvel emlékezünk december 29-én **ZUDOR JÁNOSRA** halálának 16. évfordulóján. Nyugodjon békében! Szerettei. (7/397)

Búsan zúgnak a harangok, és velem együtt sír a hangjuk. Ezen a szomorú napon újra megérint a gyász, a nagyon súlyos betegséged, két nap alatt a kétszeri fejműtéted, a nagy fájdalom, melyet magadba zártál, elvitted a sirba. A kegyetlen halál rövid idő alatt elrabolt tőlem, de az én szívemben itt maradsz örökre, soha nem leszel halott, mindig élni fogsz. Karácsonykor, a szeretet ünnepén az asztalomon a te helyeden egy szál gyertya érted ég. Itt vagy velem, drága jó kincsem, nagyon hiányzol, mert a betegségemben nincsen, aki megfogja a kezem. Most lenne a legnagyobb szükség egymásra. Akik ismerték és szerették a drága jó férjemet, a szentháromsági születésű **PÉTERFI GYULÁT**, áldozzanak egy percet szép emlékének. December 30-án már 11 éve, hogy egyedül maradtam, magamra hagytál a nehézségekben. Szép emlékedet megőrzöm egy életen át.

A te kicsi feleséged, Rózsikád.

Isten veled, drága jó Gyuszikám. Nyugalmad legyen áldott és csendes! Szívemben megmarad a hit, a remény és a szeretet. (7/539)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett férj, édesapja, nagytata, rokon, jó barát,

SZABÓ ANDRÁS

a Táblabírószék ny. főjegyzője 80. évében 2018. december 24-én hirtelen eltávozott szerettei köréből. Drága halottunk temetése december 29-én 12 órakor lesz a református temetőben, katolikus szertartás szerint.

Felesége, Zsóka, lánya, Emese-Otto, unokái: Christian, Marc és Sara. (18/550-I)

Megrendülten értesültünk drága **CUBI** barátunk, Marosvásárhelyi emblematisz személyiségének elhunytáról. Osztozunk gyászoló hozzátartozói mély fájdalmában. Őszinte régi barátsággal, Frunda György és családja. (sz.-I)

Őszinte részvétünk László Ibolyának **ÉDESANYJA** hirtelen elhalálása miatt érzett mély fájdalmában. Vigasztaló-dást kíván a Cazacu család. (1/533-I)

RÉSZVÉTNILVÁNÍTÁS

Őszinte részvétünket fejezzük ki és együttérzünk Orbán Erzsébet klubtársunkkal **FIA** elhunytja miatt érzett fájdalmában. A marosvásárhelyi Magányosok Klubja. 21/553-I)

Őszinte részvétünk László Ibolyának drága **ÉDESANYJA** elhalálása okozta mély fájdalmában. Munkatársai a MIF RT.-től. (1/533-I)

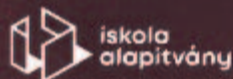
És emlegetni fognak engem is, apáimat is az én véreim. Az én munkámat folytatják ők, és az én életem örökkévaló lesz bennük.

Mert én itthon maradtam.

Kós Károly

Ezer éve építjük Erdélyt.

1000 év Erdélyben. 100 év Romániában.

ezer100.ro

A diákok, egyetemisták és 55 év fölötti nyugdíjasok figyelmébe!

Felhívjuk a diákok, egyetemisták és 55 év fölötti nyugdíjasok figyelmét, hogy a **2018. december 31-ig érvényes bérletek felhasználási idejét meghosszabbítottuk 2019. január 31-ig.** Eddig a dátumig lehet velük utazni!

A Siletina – Helyi Közszállítási Vállalat igazgatótanácsa

OPTICA OPTOFARM

A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen keret típusba bedolgozunk plastik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282
- ▲ A Danubius Hotelben. Tel. 0742-100-323

Marosvásárhelyi Rádió Románia **96 FM**
106,8 FM
1323 AM
www.marosvasarhelyiradio.ro

A projekt kivitelezője a

MAURER IMOBILIARE

A Maurer Residence Marosvásárhely

lakóparkban mindenki megtalálja az általa megálmodott otthon! Kulcsrakész egyszobás, kétszobás és háromszobás lakások, új tömbházakban.

Ingyenes tanácsadásért keressen minket az alábbi elérhetőségeken:

+40 724 341 931

secretariat.targumures@maurerimobiliare.ro

www.maurer-residence-targumures.ro

MAURER
residence
 TÂRGU MUREȘ

